

MEGJELENT:
2025. ÁPRILIS 29.

2025. ÉVI
7. SZÁM



ÖNKORMÁNYZATI HÍRLEVÉL

A KÖZIGAZGATÁSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM ELEKTRONIKUS HÍRLEVELE
AZ ÖNKORMÁNYZATI TISZTSÉGVISELŐK ÉS TISZTVISELŐK SZÁMÁRA



KÖZIGAZGATÁSI ÉS
TERÜLETFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Tartalomjegyzék

SZERKESZTŐI ROVAT	4
Folyóiratunk „Önkormányzati címtár és alapadatok” című különszáma elérhető	4
Megjelent az „Önkormányzatokról önkormányzatoknak” című kiadvány.....	5
Figyelmükbe ajánljuk az Önkormányzatok elektronikus hatásköri jegyzéke kiadványunk XXVIII. évfolyam 1. számát	6
JOGSZABÁLYFIGYELŐ	7
AZ UKRAJNA TERÜLETÉN FENNÁLLÓ FEGYVERES KONFLIKTUSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYFIGYELŐ	7
Jogszabályok jegyzéke	7
A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELME ÉLLÁTÓ BIZTOSHELYETTES JAVASLATA	8
Jogalkotást és jogalkalmazást támogató javaslat a polgári lőterek környezetterhelésével összefüggésben.....	8
JELENTÉSEK, TÁJÉKOZTATÓK	23
Összeállt a Szélsőséges Időjárás Katalógus a LOCALIENCE projekt keretében	23
Fókuszban a vízmegtartás	26
Az önkormányzatokkal együttműködve készül az MTÜ a turisztikai főszezonra.....	27
Bemutakozik a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége	28
Az önkormányzatok és a kormány közti találkozási pontokat kell keresni	29
A versenyképes Magyarországhoz versenyképes önkormányzatok kellenek.....	30
Az agglomerációhoz tartozás komoly kihívást jelent a települések számára	32
Több mint háromszáz kormányablak jött létre az elmúlt tizenöt évben	33
230 millió forint támogatást nyújt idén az Aktív Idősek Program.....	34
Közlemény a Magyar Falu Program agrárminiszter irányítása alá helyezéséről.....	36
Újabb kormánydöntések segítik a magyar falvak fejlesztését.....	37
A legkisebb települések zöldülnek idén tavasszal	39
Korszakhatárhoz érkezett a magyar vízgazdálkodás	40
Egyre népszerűbbek a könyvtárak	41
80 év felett előzetes igénylés nélkül kézhez kapják a gondosórát	42
Április 1-jén indult a viharjelzés a nagy tavainkon	43
Lenne rá igény!	44
Időutazás a múltba – applikáció az 1838-as pesti jeges ár bemutatására	47
Vidéken Székesfehérvár, Budapesten az V. kerület a legfejlettebb.....	48
Emelik a falusi önkormányzati hivatali dolgozók bérét.....	49
Bűn nélküli települések	50
GYALOGLO HÍREK	50
Együtt egy aktívabb, egészségesebb időskorért – Mit tehet az önkormányzat?	50

ÁSZ HÍREK	52
A 2024. évi önkormányzati és nemzetiségi önkormányzati választásokat követő időszakban hozott egyes gazdasági döntések ellenőrzése	52
Az önkormányzatok ingatlangazdálkodási tevékenységének ellenőrzése	54
Ingtatlanadóztatást érintő jelentések	55
FÓKUSZBAN AZ IKIR – HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁS INFORMÁCIÓS RENDSZER.....	55
Sikeres értekezletek az IKIR Partnerségi Programban.....	55
FIGYELMÉBE AJÁNLJUK.....	57
Válogatás a Lechner Tudásközpont anyagai közül	57
PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK	58
Virágos Magyarország verseny 2025	58
Újra lehet pályázni az Idősbarát Önkormányzat Díjra.....	61
Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj.....	61
A Minősített Könyvtár címre és a Könyvtári Minőségi Díjakra lehet pályázni	62
Megjelent a Magyar Falu Program legújabb pályázata útépitések támogatására	64
Idén is pályázhatnak az önkormányzati tűzoltóságok.....	65
Idén is hétszázmillió forint jut az önkéntesek támogatására	66
Az önkéntes mentőszervezetek is újra pályázhatnak	68



SZERKESZTŐI ROVAT

Folyóiratunk „Önkormányzati címtár és alapadatok” című különszáma elérhető

Szíves figyelmükbe ajánljuk az

Önkormányzati Hírlevél 2025. évi 6. szám – Önkormányzati Tudástár III. – „Önkormányzati címtár és alapadatok”

című kiadványunkat, amely különböző adatbázisok adatait egy helyen tartalmazza (pl. település neve, jogállása, lakosságszáma, az önkormányzati hivatal típusa, a polgármester, jegyző neve, elérhetősége stb.).

Az összeállítást **kereső funkcióval** is elláttuk, amely lehetővé teszi egy település adatainak külön történő megjelenítését. Erről a lapról többek között egyszerűen elérhető az adott település honlapja, betölthetők a választási eredmények is, de küldhető e-mail a hivatalnak, polgármesternek, jegyzőnek is.

Az **összetett kereső** segítségével, több keresési szempontot megadva leválogatások is készíthetők. A Tudástár a [Kormányportálon](#), az Önkormányzati hírlevelek rovatban elérhető, így az önkormányzatok tisztviselői, tisztségviselői, szakemberei, érdeklődők számára is segítséget jelenthet.

A kiadványban szereplő adataikkal kapcsolatos, illetve további esetleges észrevételeiket az – impresszumban is megjelenő – onkormanyzati_hirlevel@ktm.gov.hu e-mail címre szíveskedjenek megküldeni.

Reméljük, hogy olvasóink egyaránt haszonnal, megelégedettséggel és örömmel forgatják majd kiadványunkat.

Önkormányzati Főosztály
Önkormányzati Államtitkárság
Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium

Megjelent az „Önkormányzatokról önkormányzatoknak” című kiadvány

**Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Polgármester Úr!**

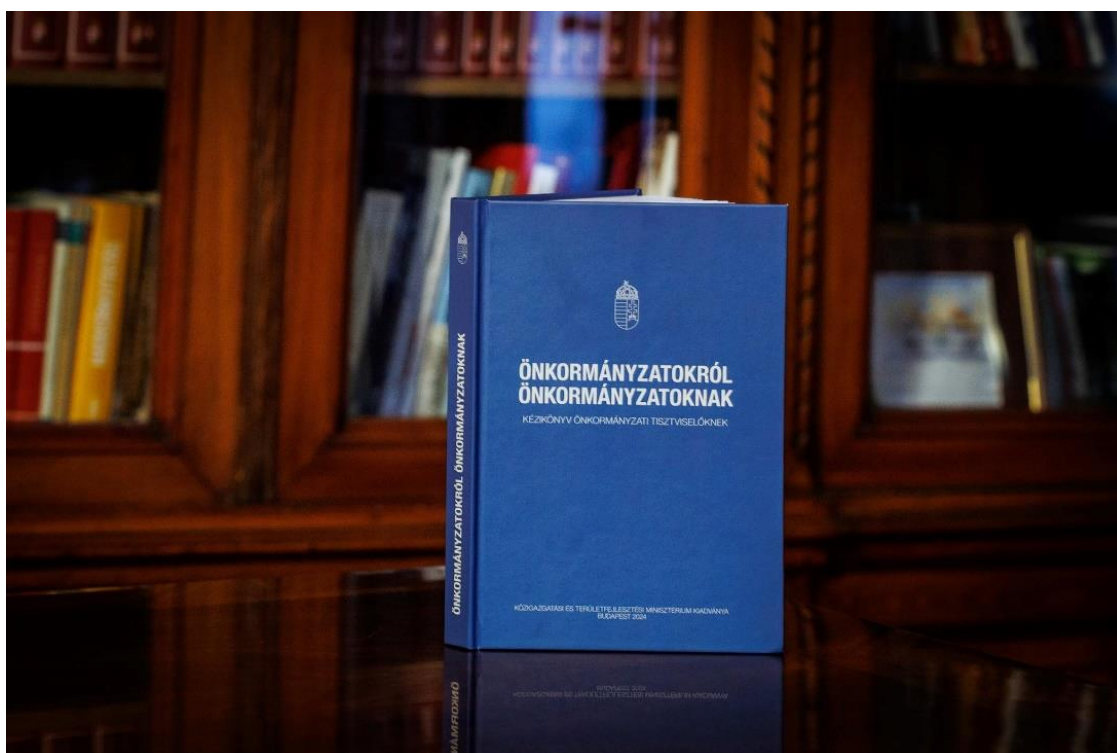
**Tisztelt Jegyző Asszony!
Tisztelt Jegyző Úr!**

Szíves figyelmükbe ajánljuk az Önkormányzati Államtitkárság gondozásában immár harmadik alkalommal megjelent

„Önkormányzatokról önkormányzatoknak”

című kiadványt, amelynek célja, hogy segítse az önkormányzati rendszerben történő eligazodást, valamint, hogy az elméleti ismeretek elsajátítása mellett hasznos információkat, adatokat közvetítsen az önkormányzati tisztségviselők és tisztviselők számára.

Minisztériumunk fontos célkitűzése, hogy segítse az önkormányzatok szakmai tevékenységét, továbbá a partneri együttműködés kialakítását, amelynek keretében hatékonyan részt vesz a helyhatóságok mindennapi problémáinak megoldásában, az önkormányzatok törvényes, szakszerű és hatékony működésének támogatásával.



A kiadvány az önkormányzati működés tágabb jogi és szervezési kereteit vázolja fel a szabályozás bemutatása mellett, a gyakorlati tapasztalatokat és a bírósági döntéseket is felhasználva.

Az „Önkormányzatokról önkormányzatoknak – kézikönyv önkormányzati tisztviselőknek” című kiadványt szeretettel ajánljuk polgármestereknek, jegyzőknek, valamint helyi önkormányzati tisztviselőknek egyaránt.

A kiadvány nyomtatott formában nem rendelhető, azonban az alábbi linkre kattintva olvasható, ingyenesen letölthető:

Önkormányzatokról önkormányzatoknak - kézikönyv önkormányzati tisztviselőknek

(Elérési útvonal: www.kormany.hu > Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium > Önkormányzati hírlevelek rovat)

Forrás: www.kormany.hu

Figyelmükbe ajánljuk az Önkormányzatok elektronikus hatásköri jegyzéke kiadványunk XXVIII. évfolyam 1. számát

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének **XXVIII. évfolyam 1.** (2025. I. negyedévi) **száma**.

A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu) a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati hatásköri jegyzék elnevezésű rovatban.



A képre kattintva kiadványunk közvetlenül elérhető.

Készítette: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Önkormányzati Főosztály



JOGSZABÁLYFIGYELŐ

AZ UKRAJNA TERÜLETÉN FENNÁLLÓ FEGYVERES KONFLIKTUSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYFIGYELŐ

Jogszabályok jegyzéke

[1099/2025. \(IV. 7.\) Korm. határozat](#)

a különleges földgázkészlet fenntartásához kapcsolódó pénzügyi intézkedésről

Megjelent a Magyar Közlöny [2025. évi 39.](#) számában.

[57/2025. \(III. 26.\) Korm. rendelet](#)

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 526/2022. (XII. 16.) Korm. rendelet módosításáról

Az 526/2022. (XII. 16.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2025. március 29. napjával.

[54/2025. \(III. 26.\) Korm. rendelet](#)

a veszélyhelyzet idején a háztartási méretű kiserőművek közcélú hálózatba történő feltáplálásának kérdéseiről szóló 413/2022. (X. 26.) Korm. rendelet végrehajtásának szabályairól szóló 112/2023. (III. 31.) Korm. rendelet módosításáról

A 112/2023. (III. 31.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2025. március 29. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny [2025. évi 34.](#) számában.

[50/2025. \(III. 24.\) Korm. rendelet](#)

az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

[49/2025. \(III. 24.\) Korm. rendelet](#)

az automata bankjegykiadó gépek működésének veszélyhelyzeti fenntartásáról

Megjelentek a Magyar Közlöny [2025. évi 33.](#) számában.

Lezárva: 2025. április 28. (Magyar Közlöny 2025. évi 49. szám)

Összeállította: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Önkormányzati Főosztály

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELME ÉLLÁTÓ
BIZTOSHELYETTESA JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK
VÉDELME ÉLLÁTÓ BIZTOSHELYETTES
JAVASLATA

(Ügyszám: AJB-1451/2025.)

Jogalkotást és jogalkalmazást támogató javaslat a polgári lőterek
környezetterhelésével összefüggésben

I. Bevezetés

A jövő nemzedékek szószólójaként az Alaptörvényből és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 3. § (1) bekezdése a), b) és g) pontjaiból¹ fakadó kötelezettségem folyamatosan figyelemmel kísérni a jövő nemzedékek érdekeinek érvényesülését és rendszeresen tájékoztatni az alapvető jogok biztosát, az érintett intézményeket és a nyilvánosságot a jövő nemzedékek érdekeinek érvényesülésével kapcsolatos tapasztalataimról, valamint e tárgykörben felhívni a figyelmüket a természetes személyek nagyobb csoportját érintő jogsértés veszélyére. Amikor a jövő nemzedékek érdekeinek védelmével kapcsolatban felmerülő aggályokat, fenntartásokat jelzem és az a szűkebb-tágabb nyilvánosság számára megismerhetővé válik, akkor – immár az Alkotmánybíróság által is felhívottan² – alkotmányos kötelezettségemnek teszek eleget.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ friss kiadványa szerint³ „*napjainkra a környezeti zaj – a levegőszennyezettség után – a második legjelentősebb környezeti eredetű egészségkockázati tényezővé vált, ami számos betegség kialakulásához hozzájárul, ezért (...) növekvő jelentőségű közegészségügyi kérdés.*” Nincs kétség afelől, hogy a zajterhelés – különösen, de nem kizárólagosan városi környezetben – mindennapjaink része, és ennek kedvezőtlen egészségügyi és mentális hatásai vannak. A zajforrások közül kiemelendő a közlekedési zaj, a gazdasági, valamint ipari tevékenységekből eredő zajterhelés,⁴ amely tapasztalataink szerint jelentős lakossági panaszt okoz.

¹ Az Ajbt. 3. § (1) bekezdés alapján „az alapvető jogok biztosának a jövő nemzedékek érdekeinek védelméért ellátó helyettese figyelemmel kíséri a jövő nemzedékek érdekeinek érvényesülését, és
a) rendszeresen tájékoztatja az alapvető jogok biztosát, az érintett intézményeket és a nyilvánosságot a jövő nemzedékek érdekeinek érvényesülésével kapcsolatos tapasztalatairól,
b) felhívja az alapvető jogok biztosát, az érintett intézményeket és a nyilvánosság figyelmét a természetes személyek nagyobb csoportját – különösen a jövő nemzedékeket – érintő jogsértés veszélyére, (...)
g) javaslatot tehet a jövő nemzedékek jogait érintő jogszabályok megalkotására, módosítására, (...)”

² 9/2024. (IV. 30.) AB határozat [13] bekezdés szerint: „Az alapvető jogok biztos a jövő nemzedékek érdekeinek védelméért

ellátó biztoshelyettese (a továbbiakban: biztoshelyettes) az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 3. § (1)

bekezdés a) és b) pontja alapján (mely kifejezetten a biztoshelyettes sarkalatos törvényi kötelezettségévé teszi az érintett

intézmények figyelmének felhívását a „természetes személyek nagyobb csoportját – különösen a jövő nemzedékeket – érintő

jogsértés veszélyére”) amicus curiae beadványban fejtette ki szakmai álláspontját.”

³ A környezeti zaj aktuális kérdései, 2024
https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/187/Kornyezeti_zaj_2024_2.docx.pdf

⁴ Amint a fenti kiadvány is kifejti: „populációs szinten a legjelentősebb a közlekedési (különösen a közúti, repülési és vasúti) eredetű zajterhelés, de lokálisan az építési, üzemi vagy szabadidős zaj (pl. különböző

A lőterek miatt az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához érkezett beadványok közös jellemzője, hogy a terhelést szabadidős zajforrások okozzák, tehát mások szórakozása, szabadidős tevékenysége nehezíti meg a panaszosok mindennapjait. A zajterhelés továbbá nemcsak a tevékenység helyén (ill. annak közvetlen környezetében, jól körül határolhatóan jelentkezik), hanem a terepi lőterek esetén a lövészet zaj jóval messzebb, akár kilométerekre eső területeken is érzékelhető és zavaró, így egy új lőtér üzembe helyezésekor olyan területek is érintettek lesznek, amelyek lakosságának elvi lehetősége sem volt részt venni a lőtér üzemelését megelőző hatósági eljárásokban. A panaszok azonos alaptól indulnak ki, mégpedig a lakosok által sérelmezett zavaró zajhatásból, valamint annak jellegzetességeiből: a zaj kiszámíthatatlanságából, impulzusos jellegéből, továbbá a lőterek működési idejének esetlegességéből.

E tevékenység létező társadalmi súlyát érzékelteti a Budapest környezeti állapotértékelése című dokumentum is, amely e körben az alábbiakat állapította meg: „A lőterek működésével kapcsolatos egyre több lakossági zajpanasz miatt indokoltnak tűnik az impulzusos (rövid idejű, de akár sokszor ismétlődő, ami nem folytonos és nem is eseményszerű) zajemissziót eredményező – különösen tekintettel például a lőtéri – tevékenységeknek felülvizsgálata, mivel a hatályos zajhatósági rendszerben az ilyen jellegű zajterhelések elvárható műszaki hatékonysággal gyakorlatilag nem, illetve alig korlátozhatók.”⁵

II. Előzmények

Az elmúlt években több polgári (szabadidős) lőtér engedélyezésével vagy működésével kapcsolatos lakossági panasz érkezett a Hivatalhoz.

Egy budaörsi lőtér kapcsán AJB-1943/2017. számon,⁶ míg a kisbarcai lőtér ügyében AJB-1154/2017. számon⁷ kiadott közös jelentés a konkrét ügyekből kiindulva ismertette a lőterek szabályozását érintő általános ombudsmani észrevételeket. A jelentések hatására a Belügyminisztérium a Hivatal részvételével 2017-ben szakmai egyeztetést kezdeményezett, amelynek eredményeként elkészült *a lőterekről, a lőfegyverek, lőszerek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről* szóló 49/2004. (VIII. 31.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) módosításáról szóló előterjesztés tervezete. A tervezetet a biztos véleményezte, ugyanakkor a jogszabály módosítása elmaradt.

A fenti jelentéseket, valamint a szakmai egyeztetést követően további három lőteret érintő beadvány érkezett hivatalunkhoz (Páty, Ravasz és Ferencváros).

A pátyi lőtér már a panaszokat megelőzően is hosszabb idő óta működött. Jól körvonalazhatóak azonban a lakossági panaszok azáltal, hogy sérelmezték a korábbi években megszokottól eltérő, erősebb és zavaró lövészet zajt, valamint a hétvégi működést. Beadványukban kifogásolták továbbá a panaszosok azt is, hogy egy-egy lövészet alkalmával az érintettek nem tudják, hogy mikor kezdődik és meddig tart vagy tarthat a lövészet, így a pihenésük és nyugalmaik lövészetmentes időszakban sem zavartalan.

motorsport rendezvények, fesztiválok, digitális zenelejátszók), a szélturbinák vagy a háztartási elektromos/robbanómotoros eszközök gerjesztette zaj is nagyban zavaró hatású lehet.”

⁵ <https://budapest.hu/api/file/doc/m01-bkae-2024-10-21.pdf>

⁶ A jelentés elérhető az alábbi linken:

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2602747/Közös+jelentés+egy+lőtér+működésének+vizsgálatáról+1943_2017

⁷ A jelentés elérhető az alábbi linken:

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2602747/Jelentés+egy+lőtér+üzemeltetésével+kapcsolatos+panasz+ügyében+1154_2017.pdf/35bf2e63-9426-4354-a544-1e5ecfa744cd

A ravazdi lőtér ügyében érkezett panasz kapcsán hosszú időn keresztül kísértem figyelemmel a lőtér létesítésének, valamint üzemeltetésének körülményeit. A panaszosok a lőtér megnyitását követően fordultak a hivatalhoz, sérelmezték a hangos, hétvégékre és ünnepnapokra is kiterjedő lövészeti zajt, amely álláspontjuk szerint a pihenésüket ellehetetleníti. A környezetvédelmi hatóság határértéket meghaladó mértékű terhelést tapasztalt, így intézkedési terv készítésére kötelezte az üzemeltetőt. A több évig zajló hatósági eljárás eredményeképpen a terhelés végül határértékeknek megfelelő mértékűre csökkent, azonban a lakosság a lőtér üzemeltetésének megkezdése után több évig határértéket meghaladó terhelésnek volt kitéve.

A ferencvárosi lőtér ügyében a közelben élő lakosok keresték meg a hivatalt. Az ügy vizsgálata során kiderült, hogy a lőtér működéséről a helyi önkormányzatnak nem volt előzetesen semmilyen tudomása, arról csak lakossági panaszból értesült. A panaszosok a megterhelő, hétvégére is kiterjedő lövészeti zajterhelést, valamint azt is sérelmezték, hogy a lőtér engedélyezéséről nem volt tudomásuk.

A számos egyedi panaszra, illetve az azokból az egyedi problémakörön túlmutató, a környezeti konfliktust jellemzően okozó körülményekre tekintettel indokoltnak tartom az egyes, több alkalommal is visszatérően észlelt gyakorlatok bemutatását és értékelését, valamint ezek alapulvételével jogalkotási és jogalkalmazási javaslatok megfogalmazását. Jelen javaslatomban támaszkodom a korábbi két közös jelentésben közzétett megállapításokra is.

III. Alapjogi keretek

Az Alaptörvény P) cikke rögzíti, hogy a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

A természeti erőforrások körét az Alaptörvény P) cikke a „különösen” szó használatával jelzi, amivel arra utal, hogy a védelmi igény a szövegszerűen felsorolt tárgyakon kívül más természeti erőforrásokra is kiterjed.

A csend a természet adta olyan különleges erőforrás, amely az ember fizikai és mentális egészségének és így életének alapfeltétele. A csendes, zavartalan környezet teszi lehetővé a pihenést, a magas szintű szellemi teljesítményt, a lélek kiegyensúlyozottságát. Az ember által alakított épített környezet az ipari, kereskedelmi, közlekedési, vagy szabadidős tevékenységekkel együtt hosszú távon – akár végérvényesen – szünteti meg, vagy csökkenti ezt az erőforrást, és a zaj révén számos kedvezőtlen társadalmi változást okoz. A jelenben élő nemzedék infrastrukturális és egyéb döntései így kihatással vannak a jövő nemzedékek életfeltételeire, ezen belül a zajterhelés jellegére és mértékére.

Az Alaptörvényből következőleg tehát a csend mint sajátos természeti erőforrás védelmét, fenntartását és jövő nemzedékek számára való megőrzését mindenki, de kiemelten is az állam köteles biztosítani. Az államnak a jogalkotásban, valamint a jogszabályok tényleges hatályosulásának előmozdításában olyan megoldásokra kell törekednie, amelyek a természet adta csend magas szintű védelmét biztosítják. A P) cikk (1) bekezdése egyértelműen megjelöli az „állam és mindenki” részéről elvárt magatartásokat: 1. a védelem, 2. a fenntartás és 3. a jövő nemzedékek számára történő megőrzés. A természeti erőforrások jövő nemzedékek számára történő megőrzésével

összefüggésben pedig a jelen generációt a választás, a minőség és a hozzáférés lehetőségeinek megőrzése terheli.⁸

Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése alapján Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. Az egészséges környezethez való jog értelemszerűen felöleli az emberi élet és egészség zaj elleni védelmét, így az alapjogból fakadó – fentebb idézett – követelményeket a zaj elleni védelem szabályozása tekintetében is érvényesíteni kell. A hivatkozott Alaptörvényi rendelkezések egymással szorosan összefüggenek, hiszen egészséges környezet nem képzelhető el a P) cikkben rögzített, a nemzet közös örökségébe tartozó értékek védelme nélkül.

Az Alkotmánybíróság kiemelte⁹, hogy az állam köteles az egészséges környezethez való jog megvalósítását szolgáló sajátos intézmények kialakítására és működtetésére. Hangsúlyozta továbbá, hogy sem a szóhasználat (az „egészséges környezethez” való jog), sem az állami környezetvédelmi feladat beágyazása az egészséghez való jog megvalósításának eszközei közé nem értelmezhető a környezethez való jog korlátozásaként. Az állam kötelességeinek magukban kell foglalniuk az élet természeti alapjainak védelmét, és ki kell terjedniük a véges javakkal való gazdálkodás intézményeinek kiépítésére.

Az Alaptörvény XX. cikk (1) és (2) bekezdése alapján mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, ennek az alapjognak az érvényesülését pedig Magyarország egyebek mellett a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Az Alkotmánybíróság a testi és lelki egészség kifejezést a WHO alkotmányában szereplő definícióval összhangban olyan testi és szellemi állapotnak tekinti, „*amely lehetővé teszi a társadalomban való minél hosszabb és testi-lelki gondoktól mentes életet*”. Az egészséghez való jog szélesebb jelentéssel bír annál, hogy csupán az egészségügyi ellátáshoz való jogra vonatkozzék, így magában foglalja az olyan intézkedések és körülmények alkotmányos védelmét is, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyén a társadalomban ténylegesen minél hosszabb ideig testi és lelki gondoktól mentes életet élhessen¹⁰.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a (legmagasabb szintű) testi és lelki egészséghez való jogként meghatározott alkotmányi követelmény az államnak azt az alkotmányos kötelezettségét jelenti, hogy a nemzetgazdaság teherbíró képességéhez, az állam és a társadalom lehetőségeihez igazodva olyan gazdasági és jogi környezetet teremtsen, amely a legkedvezőbb feltételeket biztosítja a polgárok egészséges életmódjához, életviteléhez.

Az Alaptörvény az egészséges környezethez, valamint az egészséghez való két alapvető jogon keresztül közvetlen kapcsolatot teremt a környezet állapota és az ember testi, lelki egészsége között. Így az ezen alapvető jogokkal kapcsolatos kérdéseket mindig vizsgálni kell az állami szervek környezetvédelmi intézkedések tételére vonatkozó kötelessége oldaláról is.

IV. Jogsabályi elemzés

A tényleges jogi értékelés bemutatása előtt fontosnak tartom kiemelni, hogy álláspontom szerint a zajvédelemmel – és ebbe belefoglalva a lőterek zajterhelésével – kapcsolatos szabályozásnak figyelemmel kell lennie a zaj hatásával összefüggő egészségügyi megállapításokra is, mivel ezek adják a szabályozás tartalmi hátterét, az alkotmányos érdekvédelem tárgyi oldalának megalapozottságát. A Hivatal AJB-

⁸ 13/2018. (IX. 4.) AB határozat Indokolás [13]

⁹ Ld. 996/G/1990. AB határozat

¹⁰ Ld. 43/2005. (XI. 14.) AB határozat

1154/2017. számú jelentésében „A csend, mint érték – a megelőzés érvényesülése a zajos szabályozásban” című fejezet külön foglalkozott mind a megelőzéssel, mind pedig a zaj egészségi következményeivel.¹¹

IV.1. Engedélyezés

A lőterek kialakításához és engedélyeztetéséhez a hatályos szabályok alapján több, egymástól független hatósági engedélyezési eljárás szükséges. A kisbarcai lőtér engedélyezéséről szóló jelentés¹² bemutatta, hogy az építésügyi hatóság az építési engedélyezési tervdokumentáció alapján engedélyezi az ingatlanon a lőtér és kiszolgáló épületek építését, azt követően pedig a rendőrkapitányság lefolytatja a hatáskörébe tartozó eljárást, és a helyszíni bejárás, a fegyverszakértői vélemény, valamint a lőtér szabályzat alapján engedélyezi a lövészet tevékenységet.

Amint azt a fentebbi jelentés rögzítette, „a két, egymástól független hatósági eljárás nem segíti elő a lőtérrel összefüggésben elvárható komplex engedélyező-hatósági szemléletet, mivel az építésügyi engedélyezési eljárásban az engedélyező hatóság az építési tevékenységet és az így megvalósított építményt, míg a működési engedélyt megadó hatósági eljárásban a Rendőrkapitányság a lőtér működésének szabályosságát, biztonságát vizsgálja. Ki kell emelni, hogy az építésügyi hatósági eljárás tárgya nem függetleníthető az ott később végzett tevékenységtől, vagyis a két eljárás tartalmilag szorosan kapcsolódik egymáshoz, és a működés engedélyezése során – amennyiben az eljáró hatóság szabályszerűen gondoskodik a Ket.-ben¹³ meghatározott ügyfelek részvételéről – ugyanazon „hatásterületi” ügyféli kört kellene bevonni.”¹⁴

Amennyiben ehhez hozzávesszük a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zr.) által előírt¹⁵ – ám sajnálatosan érdemi garanciákkal nem biztosított – jogintézményt, amely alapján az üzemeltető a tevékenység megkezdése előtt köteles a környezetvédelmi hatóságtól a zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, kijelenthető, hogy egy lőtér jogszerű működéséhez a környezetvédelmi hatósági eljárás lefolytatása is követelmény.

Álláspontom szerint az alapos, és minden lényeges körülményt figyelembe vevő engedélyezési eljárás közös érdeke a tevékenységgel érintett valamennyi jogalanynak. Jól példázza¹⁶ ezt a ferencvárosi lőtér esete is: az Országos Bírósági Hivatal értesítése alapján jutott Hivatalunk tudomására az üzemeltető egyesület és a zajvédelmi hatóság közötti, Fővárosi Törvényszék előtt zajló közigazgatási per. A felperes egyesület többek között azt sérelmezte, hogy a lőtér működése után egy évvel, az üzemeltetéshez szükséges jelentős anyagi beruházást követően hozott olyan zajkibocsátási határozatot

¹¹ AJB-1154/2017. számú jelentés, 8-12. oldal

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2602747/Jelentés+egy+lőtér+üzemeltetésével+kapcsolatos+panasz+ügyében+1154_2017.pdf/35bf2e63-9426-4354-a544-1e5ecfa744cd

¹² AJB-1154/2017. számú jelentés, 15. oldal

¹³ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.)

¹⁴ AJB-1154/2017. számú jelentés, 16. oldal

¹⁵ Zr. 10. § (1) és (2) bekezdése szerint: Környezeti zajt előidéző üzemi vagy szabadidős zajforrásra vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetője – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a környezetvédelmi hatóságtól környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, és a határérték betartásának feltételeit megteremteni. Ha az üzemi vagy szabadidős zajforrás üzemeltetője a környezeti zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelem benyújtását elmulasztja, a környezetvédelmi hatóság – a környezeti zajforráson belül elhelyezett egyedi zajforrások számának és a hatásterület méréssel történő megállapításának szükségessége mérlegelésével megállapított határidő tűzése mellett – felhívja annak teljesítésére.

¹⁶ A már az AJB-1154/2017. számon kiadott, kisbarcai lőteret érintő tények mellett.

a hatóság, amely az egyesület álláspontja alapján ellehetetleníti a működését. Úgy vélem, e helyzetek bekövetkezésének esélyét a gondos és körültekintő, komplex hatósági engedélyezés nagy arányban képes csökkenteni.

Utalnom kell e körben arra is, hogy a nem kellő körültekintéssel engedélyezett tevékenységek utólag növelik a hatóságok és a bíróságok munkaterhét a panaszügyek kezelése által, akár több éven keresztül is. A ferencvárosi lőtér mellett a kisbarcai ügyben is bírósági eljárás zajlott. Több évig tartott a ravazdi lőtér ügyében a területi környezetvédelmi hatóság előtti ügyintézés annak érdekében, hogy a zajterhelés megfeleljen a határértékeknek.¹⁷

Mindezek alapján határozott véleményem, hogy a körültekintő engedélyezés nemcsak a teherviselő lakosság, hanem legalább ennyire a hatóságok, valamint kiváltképpen a beruházó saját érdeke (és akár anyagi kockázatcsökkentésének a módja) is.

A komplex hatósági engedélyezés lehetőséget teremt arra, hogy a hatóság egyaránt figyelembe vegye, integrálja a lőtér biztonságos üzemeltetésének, a hatásviselők álláspontjának és jogos érdekeinek szempontjait, kiegészítve azt a környezetvédelmi hatóság szakértő véleményével és előírásaival. Az így kialakított engedély alapján megvalósított üzemeltetés a környezettel összhangban álló, utólagos korrekciót várhatóan jóval kisebb eséllyel igénylő tevékenységet tesz lehetővé.

Továbbra is helytálló az a korábbi jelentésben rögzített javaslat, amely a lőterek engedélyezése esetében lefolytatandó komplex eljárás előnyeiről szól, vagyis **a jelenlegi, feldarabolt és nem egységes eljárások lefolytatása helyett kívánatos volna egy olyan komplex engedélyezési eljárási rend kialakítása, amely teljeskörűen¹⁸ biztosítja a lőtér engedélyezését és a fent megjelölt, egymással összefüggő kérdések együttes vizsgálatát.**¹⁹

¹⁷Megjegyzendő, hogy ugyan jelen javaslat nem a konkrét ügyek elemzését tűzte ki célul, a ravazdi lőtér ügyében az előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatos, a megelőzés témakörét kiemelten érintő helyzetet tapasztaltam: Az előzetes vizsgálati eljárás célja egyrészt, hogy a tevékenység megkezdése előtt valamennyi érintett értesüljön a tevékenység várható hatásáról, másrésztől biztosítsa, hogy tényleges működése során a tevékenység gyakorlása a jogszabályi követelményeknek megfeleljen. Az eljárást lefolytató (még felügyelői formában eljáró) környezetvédelmi hatóság megállapította, hogy a lőtér működése során „jelentős környezeti hatás nem várható”. Az üzembe helyezett lőtér által keltett ténylegesen mért zaj azonban jócskán meghaladta a – bemutatott és határozatban rögzített – tervezett zajterhelést. Ez két okból is aggályos. Kifogásolható egyrésztől önmagában amiatt, mert az a zajhatás, amelyről a lakosság az előzetes vizsgálati eljárásban – a hirdetmények alapján – értesült, jelentősen különbözött a ténylegesen elszenvedett zajterheléstől. A lakosság így nem a valós ismeretek birtokában gyakorolhatta ügyféli jogait. Aggályos továbbá amiatt, mert a tervezettől eltérő zajterhelés a jogszabályban rögzített egészségügyi határértékeket is meghaladta, így a tevékenység az előzetes vizsgálati eljárásban kapott engedély ellenére sem felelt meg a jogszabályban rögzített elvárásoknak. Végül a lőtér jogszerű működésének eléréséig – amely a hatóság jogszerű és következetes intézkedése alapján valósult meg – a lakosság több éven keresztül tartó, határértéket 10, majd 7 dB-lel meghaladó terhelést kellett elviseljen, ami visszamutat arra, hogy a tevékenység megkezdése előtti alapos és a tervezett helyzetet valósághűen bemutató szakértői anyagokon alapuló hatósági döntések mennyire fontosak, továbbá egyedül ezek az eljárások képesek a megelőzés szempontjait érvényre juttatni. Kiemelt jelentőségű, hogy az engedélyezés pontos, és a későbbi terhelést megfelelően bemutató szakértői anyagok alapján történjen.

¹⁸A minden releváns szempontra kiterjedő hatósági eljárás segíthetné a jogalkalmazó munkáját azokban a kérdésekben is, amelyek a rendőrhatalóság szűken vett hatáskörét meghaladó, ám az engedélyezésben releváns szaktudást igényelnek. Ilyen esetet mutat be a Kúria Kfv.VI.37.709/2022/5. számú ítélete, amely a budaörsi lőtér engedélyezési eljárásában a védett természeti területtel kapcsolatos előírások alkalmazásának kérdésével foglalkozik (a BM rendelet 1/B. § (5) bekezdése szerint védett természeti területen lőtér üzemeltetése nem engedélyezhető).

¹⁹AJB-1154/2017. számú jelentés, 16. oldal

IV.2. Ügyféli jogok – társadalmi részvétel

A környezeti ügyekben való társadalmi részvétel, illetőleg az ügyféli jogállás kérdéskörével számos alkalommal²⁰ foglalkoztam. A környezet védelmével biztosítható alapvető jogok és a jövő nemzedékek érdekeinek védelme szempontjából kiemelkedő jelentőségű jogintézményekkel kapcsolatos, e dokumentumokban található megállapításokat nem ismételve, annyit szükséges megjegyezni, hogy azok az itt elemzettekkel, elsődlegesen a hatósági eljárás vetületében leírtakkal együtt változatlanul érvényesek.

IV.2.1. Ügyfélfogalom jelentősége a hatósági eljárásban

Fontos tisztázni, hogy a hatályos szabályok alapján mely személyi kör, illetve szervezetek bevonásának vizsgálatát írja elő az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) az eljáró hatóság részére, mivel ez – amint fentebb kifejtettem – kulcsfontosságú a megalapozott döntés meghozatalához és a későbbi, akár hosszasan elhúzódó (jog)viták megelőzésében. Egy hatósági engedélyezési eljárásnak nem kizárólag a szűken vett szakmai, normatív követelményeknek való megfelelést kell biztosítani, hanem azt a társadalmi szerepet (rendeltetést) is be kell töltenie, ami az adott tevékenység lehetséges kockázatainak előzetes áttekintésével és káros hatásainak lehetőség szerinti minimalizálásával jár. Vagyis ezek az engedélyezési eljárások (és ezáltal az eljáró hatóságok) akkor töltik be ezt a szerepet, ha az adott tevékenységek kapcsán a jövőben esetlegesen felmerülő, kialakuló konfliktusokat képesek időben megelőzni, kompromisszumot kialakítani. Ehhez az engedélyezés tárgya által érintett helyi önkormányzatok – és a tágabban vett – „hatásterületen” élő ügyfelek bevonása elengedhetetlen. Amennyiben a tevékenységek előzőek szerint történő engedélyeztetését, helyi „beágyazását” a jogi szabályozás vagy az engedélyező hatóság nem megfelelően vagy nem körültekintően biztosítja, úgy az adott létesítmény jövőbeli működését folyamatos közigazgatási és polgári jogi konfliktusok fogják kísérni, ami óhatatlanul „visszahull” az engedélyező hatóságra is.

Kifogásolható, alapjogi szempontból visszasságot okoz és a megelőzés elvével ellentétes az a gyakorlat, amelyben egy ilyen, sok ember életét alapvetően meghatározó létesítmény környezetre gyakorolt hatásának vizsgálata nélkül, a helyi önkormányzat és a hatásterületen élő ingatlan tulajdonosok bevonásának mellőzésével döntenek a létesítmény engedélyezéséről. A lőtereket érintő panaszbeadványok visszatérő eleme annak kifogásolása, hogy a lakosok egy lőtér működésének engedélyezéséről csak a tényleges lövészeti tevékenység megkezdésekor értesülnek, miközben a lövészeti zaj a hatásterületen élők mindennapjait lényegesen befolyásolja. Kiemelendő, hogy egy lőtér esetén a tevékenységgel érintett lakosság egészséges környezethez való jogának korlátozása nem egy másik alapjog, vagy társadalmi érdek védelmében valósul meg (amely esetben az arányosság szintén vizsgálható), hanem pusztán üzleti (magán)érdeket kiszolgálva, szabadidős tevékenység gyakorlása miatt.²¹

²⁰ Id. A jövő nemzedékek szószólójának figyelemfelhívása a környezeti ügyekben való társadalmi részvételről (https://www.ajbh.hu/documents/10180/0/Figyelemfelhivas_Tarsadalmi_reszvetel.pdf); A jövő nemzedékek szószólójának figyelemfelhívása az építésügyi normák ügyféli jogokat és társadalmi nyilvánosságot korlátozó szabályozásról

(https://www.ajbh.hu/documents/10180/0/3783_2024_figyelemfelhivas.pdf); A jövő nemzedékek szószólójának elvi állásfoglalása a településképi arculat védelmét szolgáló önkormányzati szabályozásokra vonatkozó ajánlásairól

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2715792/Településkép_ÁF_végleges.pdf

²¹ AJB-1154/2017. számú jelentés, 15. o.

Azokban az ügyekben, amelyekben a lőterek engedélyezési folyamatát megismertem, az eljáró rendőrhatóságok a lőtér engedélyezésekor kizárólag annak működtetése és üzemeltetése szempontjából vizsgálták a lőtér kialakítását, egyéb ügyfélkör bevonása fel sem merült. Ebből következően pedig sem a terhelést elviselő lakosság, sem pedig a lőtér helye szerint illetékes önkormányzatok nem vettek – nem vehettek – részt az eljárásban, mivel nem is volt róla tudomásuk.

Az Ákr.-hez írt nagykommentár²² az ügyféli kör tekintetében az alábbiakat fejti ki:

„Az AB egy másik – építésfelügyeleti hatósági eljárásban – rámutatott, hogy a szabályozás az ügyféli körnek alapvetően két csoportját különíti el. Egyrészt meghatározott egy automatikusan ügyféli jogállással rendelkező kört, másrészt azokról rendelkezett, akiknek ügyféli jogállását az adott ügyben vizsgálni kell. Ezen túlmenően az ügyfél jogai megilletik az ügy elbírálásában hatóságként vagy szakhatóságként részt nem vevő szervet is, amelynek feladatkörét az ügy érinti. Valamint meghatározott ügyekben jogszabály ügyféli jogosultságokat, illetve ügyféli jogállást biztosíthat azoknak a civil szervezeteknek, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamely közérdek érvényesítésére irányul. A joganyag komplex értelmezése egyértelművé teszi, hogy a jogalkotó *nem csupán a kérelmezetti (amelyen az építési tevékenységet tervezik) ingatlan tulajdonosát, illetve az építtetőt kívánta az ügyféli körbe vonni. Ez az indoka az „érintett” kifejezés használatának, mely jóval tágabb kört feltételez a kérelmezetti (ingatlan, illetve tevékenység) megfogalmazásnál. Szintén ezt erősíti az ellenérdekű ügyfélre vonatkozó jogszabályi rendelkezések köre is, amellyel a jogalkotó a kérelmezetti ingatlan (kérelmezetti tevékenység) jogosultján túlmenően potenciális ügyféli jogállást eredményezőnek ismeri el, hogy az adott hatósági ügy (jelen esetben építési hatósági ügy) a kérelmezőn kívül mások jogait is érintheti.* Az AB ugyanakkor hangsúlyozta azt is, hogy a potenciális ügyféli kör nem tekintendő azonosnak a tényleges ügyféli körrel, azonban ahhoz, hogy az érintett éljen ügyféli jogaival, illetve eldönthesse, kíván-e élni ügyféli jogállásával, az szükséges, hogy a hatósági eljárás megindulásáról szabályszerűen értesüljön.”²³ E magyarázatot az AB még a Ket.-re vonatkozóan fejtette ki, de később az Ákr. vonatkozásában is fenntartotta a Nagykommentár megállapítása szerint: „Az AB a közelmúltban arra is rámutatott, hogy a fenti gyakorlatát az Ákr. alapján is irányadónak tekinti, mert a Ket. helyébe lépett Ákr. lényegében azonos módon rögzíti az ügyfél fogalmát.”²⁴

A rendőrhatósági eljárás az Ákr. hatálya alá tartozó hatósági eljárás, ez alapján pedig az eljáró hatóságnak az Ákr. rendelkezéseit maradéktalanul figyelembe kell vennie. A fentiek alapján az eljáró hatóságnak minden esetben vizsgálnia kell az előtte zajló eljárást érintő ügyféli jogosultságot, amely nem szűkíthető le valamely feltételezett közvetlen, esetleg területileg lehatárolt szomszédsági körre.

Az Ákr. 10. § (1) bekezdése szerint ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.

Az Ákr. – a (2) bekezdés kivételével – nem részletezi az ügyfélfogalom egyes vonásait. Ahogy a törvény indokolása megjegyzi: „A törvény lényegesen leegyszerűsíti az ügyfél mibenlétére vonatkozó szabályokat a Ket.-hez képest. A klasszikus

²² Nagykommentár az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez - Szerkesztette: Barabás Gergely / Baranyi Bertold / Fazekas Marianna (a továbbiakban: Ákr.-hez írt nagykommentár)

²³ Az Ákr.-hez írt nagykommentár: az Ákr. 10. §-hoz, 1. pont

²⁴ uo.

ügyfélfogalom („az a természetes vagy jogi személy, akinek vagy amelynek jogát vagy jogos érdekét a hatósági ügy érinti”) továbbra is fennmarad.”

A továbbiakban az ügyfélfogalom két aspektusa merül fel különösképpen: a hatásterületi ügyfelek eljárásba való bevonása, valamint a helyi önkormányzat vagy más érintett hatóság értesítése és esetleges ügyféli részvétele az eljárásban.

IV.2.2. Hatásterületi ügyfélfogalom

Az Ákr. a hatásterületen lévő ügyfelekre nem állapít meg külön szabályokat, ezért erre a személyi körre is az általános szabályok szerinti ügyfélfogalom szabályait kell figyelembe venni. Az Ákr.-hez írt nagykommentár a vonatkozó részhez megjegyzi, hogy „a gyakorlat hatásterület vizsgálati kötelezettség hiányában is rögzíti, hogy a hatóságnak kellő körültekintéssel vizsgálnia szükséges, hogy (egy lakóházas övezetben) adott beruházás (egy áruház működése) kiket érinthet, mely személyeket kellett ügyfélként bevonni”.²⁵

Az eljáró hatóságnak így azt szükséges vizsgálnia, hogy vajon az engedélyezés alatt álló lőtér kapcsán léteznek-e olyan személyek, ingatlantulajdonosok (vagy kijelölhető-e olyan területen élő személyi kör), akik jogát vagy jogos érdekét a lőtér működése közvetlenül érinti, vagy érintheti.

A tapasztalatok szerint a hatóságok ilyen vizsgálatot jellemzően nem folytatnak le, tehát az ügyfelek kizárása még csak nem is abból adódik, hogy a hatóság úgy értékelte az Ákr. szabályainak az eljárásban való alkalmazásakor, hogy nincsen a lőtér közelében olyan ingatlan, amely lakosainak közvetlen érintettsége felmerül, hanem egyáltalában fel sem vetődik az ilyen vizsgálat lehetősége sem, tehát valójában mulasztás történik.

Milyen szempontból lehet érintett bárki egy ilyen eljárásban? Egy szabadteri lőtér működésének egyértelmű velejárója, hogy a lövések zajhatása a lőtér környezetében, többnyire az ingatlan határain túl is hallható. Minél inkább sűrűn lakott területen létesül lőtér, annál több ingatlant és lakost érinthet a lövészeti zaj. (Ennek bizonyosságként elegendő csak a hivatalhoz, illetve az egyes önkormányzatokhoz érkező lakossági panaszokra gondolni. Azok területi elszórtsága – ti., hogy a lőtértől egészen távol fekvő ingatlanokon élők is jelzik²⁶ a zavaró zajhatást – jól mutatja a lőtér zajhatásának speciális terjedését.)

A zajvédelmi szempontból való érintettség – jogszabályi rendelkezésekből adódó – objektív értelmezésére kézenfekvően alkalmazható a hatásterület fogalma és kiterjedése.

A zajvédelmi szempontból hatásterületen lévő ügyfelek meghatározását a Zr. ugyanis pontosan szabályozza: egyrészt a jogszabály meghatároz olyan eljárásokat, amelyek esetén mindenképpen a hatásterület méréssel, számítással való meghatározása szükséges (többek között előzetes vizsgálati eljárásban, környezeti hatásvizsgálati eljárásban, vagy egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban).²⁷ Másrészt rendelkezik a vélelmezett hatásterület fogalmáról, amelynek kiterjedése a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától

²⁵ Ahogyan ezt a Kúria Kfv.III.37.926/2020/4. számú döntésében megállapította.

²⁶ Mint például az AJB-1943/2017. számon vizsgált budaörsi eset is jól szemlélteti, ahol a lövészeti zaj a Törökugrató nyugati oldalán, a Muskátli utca – Hóvirág utca – Orgona utca – Bimbó utca, lőtér felé eső lejtős részein is zavaró zajhatással járt. Ugyanígy kiderült, hogy a ravazdi lőtér zajhatása Tarjánpusztán, Pannonhalmán és Écsen is zavaró volt.

²⁷ A Zr. 5. § (2) bekezdés a)-e) pontja szerint a környezeti zajforrás hatásterületét a 6. § szerinti méréssel, számítással kell meghatározni előzetes vizsgálati eljárásban, környezeti hatásvizsgálati eljárásban, egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban, környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban, az a)-d) pontokban felsorolt eljárásokat követő létesítési, használatbavételi, illetve forgalomba helyezési eljárásokban.

számított 100 méteres távolságon belüli terület.²⁸ Ez ugyanakkor (immár harmadrészt) nem mindenhol ad megfelelő eredményt, így abban az esetben, ha a rendelkezésére álló adatok alapján valószínűsíthető, hogy a zajforrás hatásterülete nagyobb, mint a jogszabály által meghatározott, vélelmezett hatásterület, a környezetvédelmi hatóság előírja a hatásterület mérés, illetve számítás szerinti meghatározását.²⁹ (Amennyiben a hatásterületet méréssel, számítással határozzák meg, ennek pontos mikéntjét is meghatározza a jogszabály.³⁰)

Így tehát akkor, ha arra keressük a választ, hogy egy lőtér engedélyezésekor mely személyi kör tartozhat zajvédelmi szempontból az ügyféli körbe, mindenképp a lőtér hatásterületébe tartozó ingatlanokat kell megvizsgálni a Zr. szabályainak figyelembevételével. Ezeknek az eseteknek a vizsgálata, és a Zr. szerinti hatásterület meghatározása reális képet adhat arról, hogy milyen személyi kör tekinthető közvetlenül érintettnek az engedélyezendő létesítmény hatásai által.

Álláspontom szerint aligha támasztható alá, hogy a környező lakóterületen élő emberek közül sokak által zavarónak minősített, hangos, impulzusos zaj, amely naponta akár több órán keresztül is hallható, miért ne érintené közvetlenül a szóban forgó személyek pihenéshez, és ezáltal a testi és lelki egészséghez fűződő, Alaptörvényben biztosított jogát. Ezek alapján pedig nem érthetünk egyet azzal sem, hogy a jövőben nagy bizonyossággal várhatóan érintett lakosok még esetlegesen sem gyakorolhatják ügyféli jogait egy lőtér engedélyezési eljárásában. A hatóságnak ezt a kérdést alaposan meg kell vizsgálnia, hiszen az Ákr. szabályai a lehetséges ügyfelek bevonásának vizsgálatát világosan előírják feladatként a hatóság részére.

Komoly problémát jelenthet e körben ugyanakkor, hogy a lőtér működési engedélyét kiadó rendőrhatalósági eljárásban az eljáró hatóságnak nincsen zajvédelmi ismerete, ezáltal pedig szakmai akadályokba ütközhet az esetlegesen megvizsgálandó ügyféli kör kijelölése. Fontos rögzíteni, hogy nem lehet az ügyféli kör vizsgálatának, illetve a társadalmi részvételnek a szabályaitól eltekinteni, és ezt egy máskor, más – környezetvédelmi hatósági – eljárásban vizsgálandó kérdésnek tekinteni, mivel a rendőrhatalósági eljárás adja meg azt az engedélyt, amelyet követően az üzemeltető a lőtér működését megkezdheti.³¹ **A rendőrhatalósági engedély megadásának időpontjáig van lehetőség a környezetvédelmi esetekben különösen is követendő megelőzés szempontjainak érvényesítésére.**

Egy lőtér létesítése esetén mindenképp felmerül, hogy a lövészeti zaj speciális tulajdonságai miatt a lőtér hatásterülete – a Zr.-ben leírt számítási szabályok figyelembevételével – meghaladhatja a vélelmezett hatásterület mértékét. Amennyiben azonban egy lőtér engedélyezési eljárásában a környezetvédelmi hatóság – amely a konkrét helyszín ismeretében a hatásterület méréssel történő megállapítását előírhatná – értesülés hiányában nem vesz részt, az engedélyezési eljárás folyamán annak a hatóságnak a részvétele hiányzik, amely ezt az – engedélyezési eljárásban releváns – szempontot mérlegelhetné. Ezáltal a tényleges hatásterület megállapítására még elvi lehetőség sem adódik a tevékenység engedélyezése során, amely ahhoz vezet, hogy a tevékenységgel ténylegesen érintett lakosság részvétele nem valósulhat meg az engedélyezési eljárásban.

²⁸ A Zr. 5. (3) bekezdése határozza meg a vélelmezett hatásterület mértékét: „A (2) bekezdésben fel nem sorolt esetekben a környezeti zajforrás vélelmezett hatásterülete a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület.”

²⁹ Zr. 5. § (2) bekezdés f) pontja

³⁰ Zr. 6. § (1) bekezdés

³¹ Ld. részletesebben 42. lábjegyzet.

A lőterek engedélyezése során biztosítani kellene a környezetvédelmi szakhatóság részvételét annak érdekében, hogy a tevékenység engedélyezési eljárásában az Ákr. ügyfélkörre vonatkozó szabályai, továbbá a lőterek zajterhelése vonatkozásában a megelőzés szabályai érvényesülhessenek. A IV.1. pont alatt javasolt komplex hatósági eljárás ezt az aggályt – a környezetvédelmi hatóság részvételének hiányát – orvosolná.³²

IV.2.3. Más szerv ügyféli jogállása

Egy korábbi közös jelentés – a Ket. alapján – felhívta a figyelmet³³ az önkormányzatok ügyféli minőségének fontosságára.

Az Ákr. – ellentétben a Ket.-tel – nem nevesíti külön az ügyféli jogállást szabályozó részben az önkormányzatok, valamint más, érintett hatóságok ügyféli jogállásának kereteit. Az Ákr.-hez fűzött nagykommentár külön tárgyalja a feladatköri érintettségen alapuló ügyféli jogállást, valamint a helyi önkormányzatok ügyféli jogállását. A feladatköri érintettség kapcsán a következőkre hívja fel a figyelmet: „Az Ákr. ellentétben a Ket.-tel a feladatköri érintettségen alapuló ügyféli jogállást nem szabályozza külön ügyféli kategóriaként. Továbbra is előfordulhat azonban, hogy a közigazgatási szervek feladatai nem egyeznek meg a jogi felhatalmazásban biztosított hatáskörrel. A feladatkörében érintett szerv az adott ügyben sem hatóságként, sem szakhatóságként nem járhat el, ugyanakkor az ügyben meghozandó döntés kihatással lehet a közérdekre, amelynek érvényre juttatására hivatottak. Az Ákr. 10. § (1) bekezdése a Kommentár szerint ezt az ügyféli jogállást továbbra is felöleli. Ennek oka, hogy a jog vagy jogos érdek fogalmát a közigazgatási eljárásjogban nem csak alanyi oldalról lehet és kell értelmezni, hanem a hatóságra rótt objektív jogvédelmi feladat szempontjából is. Egy hatósági ügy nemcsak alanyi jogokat érinthet, hanem változást idézhet elő a más szervek által ellátott közérdekű feladatokban.”³⁴

A helyi önkormányzatok ügyféli jogállásához pedig az alábbi magyarázatot fűzi: „Az Áe. idején született meg a 2/2004. Közigazgatási jogegységi határozat, amely szerint a helyi önkormányzatokat a törvényben meghatározott feladataik szerint megilleti az ügyféli jogosultság. A 2/2004. Közigazgatási jogegységi határozat a helyi önkormányzatok ügyfélképeséget az Áe. feladatköri érintettségre vonatkozó fordulatra alapította, és ez alapján fogalmazta meg, hogy a helyi önkormányzat ügyfélképeségét csak akkor indokolt elismerni, ha a hatósági ügy az önkormányzat feladatkörét, annak jogszerű gyakorlását közvetlenül érinti. Nem ismerhető el az önkormányzat ügyféli minősége, ha a hatósági ügy a törvényben meghatározott önkormányzati feladatkört közvetlenül nem érinti, jogszerű gyakorlását nem sérti vagy veszélyezteti, arra csak közvetetten gyakorol hatást. A bírói gyakorlat szerint az önkormányzat feladatát képezi a helyi közszolgáltatások körében a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme. Ha mindezek védelme érdekében lép fel az önkormányzat egy ingatlan-nyilvántartási eljárásban, az ügyfélképeség megilleti, mivel feladatkörét az ügy érinti (Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.077/2006/9.).

A jogegységi döntés logikájából fakadóan, ha adott ágazatokban az önkormányzati hatáskörök csökkenése, megszüntetése következik be a hatósági ügyekben, az az önkormányzatok ügyféli jogállásának csökkenésével,

³² Amint a következő pont tartalmazza, a környezetvédelmi hatóság bevonását az Ákr. már jelen állapotában is kétséget kizáróan előírja. Mindemellett azonban azért tartanám fontosnak a komplex hatósági eljárás előírását a lőterek engedélyezése tekintetében, mert így szakágazati jogszabályban belefoglalt garancia biztosítaná annak megvalósulását.

³³ AJB-1154/2017. számú jelentés, 14-15. o.

³⁴ Az Ákr.-hez írt nagykommentár: az Ákr. 10. §-hoz, 10. pont

megszüntetésével jár. A helyi önkormányzatok ügyfélképessége feladatköri érintettségük okán az aktuális decentralizációs politika szerint, a helyi közügyről alkotott koncepció függvényében is változhat. Alkalmazva az ügyféli kritériumok tekintetében fennálló általános követelményt a tanács hangsúlyozta, hogy *a feladatkörében eljáró szervet is akkor illetik meg az ügyfél jogai, ha az ügy feladatkörének jogszerű ellátását közvetlenül érinti.*³⁵

Fentiek figyelembevételével azt kell vizsgálni, vajon az ügy az önkormányzat vagy más hatóság feladatkörének jogszerű ellátását közvetlenül érinti-e: van-e ilyen, és ha igen, mely feladatkör az, amelynek ellátását közvetlenül érinti egy lőter engedélyezése.

A Zr. szabályai szerint zaj- és rezgésvédelmi ügyekben a hatósági jogkört a települési önkormányzat jegyzője, a főváros esetében a kerületi önkormányzat jegyzője, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző gyakorolja az 1. számú melléklet szerinti tevékenységek esetében.³⁶ Az 1. számú melléklet szerint ide sorolandók a sport, szórakoztató, szabadidős tevékenységek, amelyekbe a szabadidős lőterek is beletartoznak.³⁷

A jogszabály ez alól kivételeket³⁸ is meghatároz, amelyek esetén a területi környezetvédelmi hatóság gyakorolja a hatáskört: többek között – és a lőterek szempontjából már tapasztalt eset – amennyiben a tevékenység előzetes vizsgálat köteles, környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységnek minősül.³⁹

A Zr. üzemi zajforrásokat érintő szabályai között rendelkezik arról, hogy környezeti zajt előidéző üzemi vagy szabadidős zajforrásra vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetője – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a környezetvédelmi hatóságtól környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, és a határérték betartásának feltételeit megteremteni. Ennek elmaradása esetén a környezetvédelmi hatóság határidő tűzése mellett felhívja annak teljesítésére.⁴⁰

A hivatkozott jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy mindenképpen van olyan környezetvédelmi hatóság,⁴¹ amelynek feladatkörét a lőter engedélyezése közvetlenül érinti, és amelyre tekintettel az eljáró rendőrhatóságnak alkalmaznia kell az Ákr. erre vonatkozó rendelkezéseit.

A környezetvédelmi hatóság értesítése az engedélyezési eljárásról azért is fontos, mivel a jogszabály előírja ugyan, hogy az üzemeltető a működés megkezdése előtt kérvényezze a zajkibocsátási határérték kiadását, ugyanakkor mivel ez nem feltétele az engedély megadásának, ezért nincs garancia arra, hogy ez meg is történjen.

⁴²

³⁵ Az Ákr.-hez írt nagykommentár: az Ákr. 10. §-hoz, 11. pont

³⁶ Zr. 4. § (1) bekezdés a) pont

³⁷ Zr. 1. számú melléklet a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó zaj- és rezgésvédelmi ügyekről: 93 sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység

³⁸ Zr. 4. § (3)-(4) bekezdések

³⁹ Zr. 4. § (3) bekezdés b) pont

⁴⁰ Zr. 10. § (1)-(2) bekezdések

⁴¹ A hatályos szabályok alapján leggyakrabban a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik a zajkibocsátási határértéket előíró határozat kiadása.

⁴² Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa JNO-157/2010. számú állásfoglalásának 127-129., 133. valamint 136. pontjában aggodalmát fejezte ki a zajkibocsátási határértékek megfelelő szabályozásával összefüggésben: https://www.jno.hu/hu/af/jno-157-2010_zajos.pdf. E jogszabályi hiányosság gyakorlati nehézségével foglalkozott a közelmúltban kiadott, az újlengyeli művelődési házban tartott hétvégi zenés mulatságok zavaró zajhatásáról szóló AJB-998/2024. számú közös jelentés is. (<https://www.ajbh.hu/documents/10180/6164fec4-edda-2245-7d7e->

Fentiekre tekintettel elengedhetetlennek tartom, hogy az engedélyező rendőrhatalóság gondoskodjon a környezetvédelmi hatóság, valamint a helyi önkormányzat eljárásban való ügyféli jogosultságának vizsgálatáról, és ennek érdekében értesítse a szerveket az eljárás megindításáról.

IV.3. Eljáró zajvédelmi hatóság

Az esetek többségében a lőtereket érintő zajvédelmi eljárások a Zr. 4. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartoznak.⁴³ Egy lőtér jövőbeni zajhatásainak értékeléséhez, és az ennek megítélésével összefüggő intézkedések meghatározásához és előírásához az eljáró hatóságnak zajvédelmi szaktudásra van szüksége, még abban az esetben is, ha a kérelmező zajvédelmi szakértő általi dokumentációt csatol. A települési önkormányzatok személyi és anyagi körülményei alapján vélelmezhetően kevésbé áll rendelkezésre az egyes helyi önkormányzatoknál kifejezetten zajvédelmi ismeretekkel rendelkező szakember, így a hozzájuk telepített hatáskör legmagasabb szintű gyakorlása nehézségekbe ütközhet. Természetesen nem zárható ki, hogy több olyan települési önkormányzat is működik, ahol a speciális zajvédelmi szaktudás rendelkezésre áll, ugyanakkor a területi környezetvédelmi hatóságok kivétel nélkül rendelkeznek zajvédelmi ismeretekkel bíró szakemberekkel és a szükséges eszközökkel a lőterek zajhatásainak komplex értékeléséhez. A Zr. alapján – a jogszabályban meghatározott esetekben – már jelenleg is léteznek olyan lőterek, amelyek esetében a hatáskör gyakorlója az illetékes kormányhivatal, ugyanakkor a kérdés szakmai összetettsége miatt a területi környezetvédelmi hatóságok közreműködése biztosíthatja a lőtereket érintő zajvédelmi eljárások megfelelő lefolytatását.

Mindezek alapján indokolt és a jogalkotás számára javasolható, hogy – a zajvédelmi szempontok érvényre juttatása érdekében – a lőterekkel kapcsolatos környezetvédelmi hatósági feladatok ellátására a jogalkotó az elsőfokú hatáskör gyakorlójaként a területi környezetvédelmi hatóságokat jelölje ki.

IV.4. Szabályozott nyitvatartás

A megismert esetekben visszatérően sérelmezett tény, hogy az érintettek nem tudják, nem tudhatják, hogy mely időben kell lövészetit zajra számítani, továbbá az is jellemző környezeti konfliktus, hogy akár kora reggeltől késő estig lehetőség van lövészetit tevékenység végzésére. Ez alól sokszor a hétvégi napok sem kivételek.

A hatályos szabályok alapján a lőtér szabályzatban a lövészet időtartama korlátozható, azonban ez csak lehetőség az eljáró hatóság részére a BM rendelet szabályai szerint.⁴⁴

A nyitvatartás kérdése számos egyedi ügyben felmerült. A jogi környezettel összefüggő általános kérdés, hogy alapjogi szempontból elfogadható-e az a szabályozás, amely nem írja elő követelményként a lőterek nyitvatartási idejének

[14ffb2dacc5b](#)) E megállapítások helytállóságát igazolja a ravazdi ügyben tapasztalt tényállás is, ahol – amint korábban utaltam már rá, a környezetvédelmi hatóság hatékony fellépése is több évig tartó határértéket meghaladó terhelést követően hozott eredményt.

⁴³ Emellett több lőtér zajvédelmi eljárása a területi környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, de ismert olyan lőtér is, amelynél a települési önkormányzat jegyzője és a kormányhivatal között elhúzódó negatív hatásköri vitát csak a bíróság döntése oldotta fel. (A gyáli Gemini lőtérrel összefüggő környezetvédelmi hatósági eljárások ügyében.)

⁴⁴ A BM rendelet 3. § (4) bekezdése szerint a lőtérén csak olyan löfegyverrel és lőszerrel szabad löni, illetve a löfegyvert olyan célra szabad használni, amelyet a lőtér szabályzat megenged. A lőtér szabályzatban a lövészet időtartama korlátozható, a lövészetre használható löfegyver jellegét, kategóriáját és a lőszer fajtáját, típusát a természeti és az épített környezetre tekintettel kell megállapítani.

meghatározását, így annak előírása esetleges, az önkormányzat és az engedélyező hatóság belátásán alapul. Egy lőtér működése súlyosan zavarhatja környezetét, különös tekintettel arra, hogy az impulzusszerű zajok zavaróbbak a többi zajhatásnál.⁴⁵ A lőtér működését elszenvedő lakosok szempontjából indokolható elvárás az előreláthatóság és a kiszámítható működés, amelynek körében alapvető a rendezett működési időtartam, így a lövészeti idő meghatározása. Ez egyrészt garantálja, hogy a lakosok tisztában legyenek a lövészettel esetlegesen érintett, valamint a lövészetmentes időszakokkal, továbbá a lövészetmentes időszakok által biztosítja a hatásterületen élők pihenéshez való jogát. Ennek mérlegelésekor figyelembe kell venni azt is, hogy a lőtér működésének ideje alatt a lövészeti zajt elszenvedő lakosok egészséges környezethez való joga korlátozódik.

A fennálló szabályozást érdemes összehasonlítani azzal, amely az üzletek létesítésére irányadó rendelkezéseket tartalmazza. A *kereskedelemtörvény* 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) az üzletek üzemeltetésének és nyitvatartásának rendjére vonatkozóan megállapítja, hogy az üzlet nyitvatartási idejét a vásárlási szokások, a foglalkoztatottak és a lakókörnyezet érdekeinek figyelembevételével a kereskedő állapítja meg.⁴⁶ A kereskedő köteles az üzlet nyitvatartási idejét az üzlet létesítésére vonatkozó bejelentésben vagy a működési engedély iránti kérelemben, illetve az abban bekövetkező változást az azt megelőző nyolc napon belül a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni; illetve az üzlet nyitvatartási idejéről és az abban bekövetkező változásokról a vásárlókat tájékoztatni.⁴⁷

A *kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről* szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet tartalmazza a tevékenység megkezdésével kapcsolatos részletes szabályokat is. A kereskedelmi tevékenység bejelentésével kapcsolatos eljárásban a kereskedő bejelentésének kötelező adattartalmát e rendelet 1. számú melléklete tartalmazza,⁴⁸ amelynek része az üzlet napi/heti nyitvatartási ideje.⁴⁹ Ugyanígy a nyitvatartási idő a működési engedély iránti kérelem kötelező adattartalmának éppúgy része, mint a bejelentésnek.

Egy üzlet, vagy kereskedelmi egység esetében a nyitvatartási idő meghatározása nem korlátozást⁵⁰ jelent, hanem a kiszámítható működés feltétele. A lőterek esetében egyrészt nincs olyan indok, amely igazolná az eleve időbeli keretektől mentes lövészeti tevékenységet, másrészt ez a tevékenységgel érintett állampolgárok egészséges környezethez való jogának érvényesülésével sem összeegyeztethető.

Álláspontom szerint, amennyiben egy lőtér működése lakott területet érint, úgy a jogalkotónak garantálnia kell a lőtér nyitvatartásának szabályozását, ugyanis ennek hiányában a szabályozás az egészséges környezethez való joggal, valamint a testi és lelki egészséghez való joggal kapcsolatos visszásságot okozhat.

További tartalmi követelménynek gondolom azt is, hogy e szabályozás alkalmas legyen a lőtér hatásterületén élők érdekeinek megfelelő képviselésére, a lőtér zavaró hatásától való – még ha korlátozott – megóvására.

⁴⁵ Id. http://beszamolo2011.jno.hu/JNO_beszamolo_2011.pdf, 79. oldal

⁴⁶ Kertv. 6. § (1) bekezdés

⁴⁷ Kertv. 6. § (2) bekezdés a) és b) pontjai

⁴⁸ 210/2009. Kr. 6. § (1) bekezdés

⁴⁹ 210/2009. Kr. 1. számú melléklet A) 6.1. pont

⁵⁰ A BM rendelet szóhasználatára (lásd. BM rendelet 3. § (4) bekezdése) önmagában azt a látszatot kelti, hogy a lövészeti tevékenységet csak időszakosan gyakorló személy „korlátozást szenved el”. Ezzel szemben véleményem szerint a lövészettel – csakúgy, mint sok más, a lakosságot kevésbé zavaró tevékenységgel kapcsolatosan – alapvető követelmény, hogy gyakorlásának időbeli keretei rögzítve legyenek.

Erre tekintettel olyan szabályozás kialakítása indokolt, amely kiterjed mind a heti, mind pedig a napi lövészetmentes időszakok biztosítására.⁵¹

Központi szabályozás hiányában önkormányzati rendeletben alkotott szabályokat például Budaörs Város Önkormányzata az önkormányzat illetékességi területén gyakorolt lövészeti tevékenység tekintetében. E szerint a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el az, aki lakóövezetben, vagy lakóövezet határaitól mért 200 méteres távolságon belüli – nem lakóövezetben fekvő – területen lévő lőtérén hétköznapi délelőtti 10 és 12 óra, valamint délután 15 és 17 óra közötti időszakon kívüli időszakban, vagy heti pihenő-, illetve munkaszüneti napon lögyakorlatot folytat.⁵² E megoldás jogszerűségét erősítette meg a Kúria⁵³, miszerint az önkormányzati rendeletalkotás megfelelő eszköz lehet a helyi önkormányzatok részére. E körben ugyanakkor azt is meg kell jegyezni, hogy ez a rendeletalkotás megtörténtének esetlegessége miatt nem tekinthető garanciális elemnek a lőtér szabályozása kapcsán, másrészt a lövészet speciális zajterjedési jellemzői miatt nem jelent fellépési lehetőséget a lőtér helye szerint illetékes önkormányzat területén kívül jelentkező zavaró hatások ellen a szomszédos önkormányzatok részére.⁵⁴

Szintén helyi megoldás lehetőségét vetette fel a ferencvárosi lőtér ügyében a rendőrhatóság is, amikor javaslatot kért az önkormányzattól a lőtér nyitvatartási idejére vonatkozóan, jelezve, hogy a lőtér szabályzat útján kialakítható a lőtér üzemelési ideje. A felvetés önmagában is jelzi annak fontosságát, hogy a lőtér üzemelésének szabályozottsága elősegítheti a lakossági panaszok enyhítését.

Mindezekre tekintettel indokoltnak tartom, hogy magasabb szintű jogszabályban előírtan minden lakott területet érintő lőtérre vonatkozzék a nyitvatartási idő meghatározásának kötelezettsége. A jogszabályalkotás során a nyitvatartási idő – valós garanciát jelentő – jogszabályi kereteit is rendezni szükséges.

IV.5. Védőterület

Megfontolandó továbbá új lőtér létesítése esetén a lőtér körüli olyan minimális védőterület előírása, amelynek alkalmazása csökkenti a lakott területek, illetve védendő létesítmények lövészeti zajhatásoknak való kitettségét. Ez a jogintézmény hatékonyan szolgálhatná a konfliktusok megelőzését.

Hangsúlyozottan hívom fel a figyelmet előbbiek hiányára, és az érintett alapvető jogok hatékonyabb érvényre juttatása érdekében a szükséges jogalkotási feladat megfontolására.

⁵¹ A Belügyminisztérium korábban említett jogszabály-tervezetéhez fűzött vélemény szerint: „(...) a tervezett módosítás szerint beépülő (3) bekezdés a) és b) pontja azzal a módosítással fogadható el, ha egyrészt este 20 óra és reggel 7 óra között lövészet nem tartható, másrészt ha a szabályozás kiegészül azzal, hogy lövészet egy naptári nap alatt legfeljebb 8 órán keresztül folytatható, továbbá a lakosság napközbeni pihenése érdekében a délelőtti és délutáni lövészeti időszak között legalább két óra lövészetmentes időszakot kell biztosítani.”

⁵² Budaörs Város Önkormányzat képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 12/2013. (IV. 15.) önkormányzati rendelete, 15. § (1) bekezdés

⁵³ Önkormányzati Tanácsának Köf.5.019/2014/4. számú határozatával.

⁵⁴ Jól példázza ezt a ravazdi lőtér esete, ahol a szomszédos településen élők is sérelmesnek találták a lőtér zajhatásait.

V. Összegzés

A fenti megállapításokat összegezve az alapvető jogok biztosítása és védelme érdekében, a megelőzés és elővigyázatosság, valamint a tervszerűség elveire is tekintettel az alábbi jogalkotási lépéseket vagy azok mérlegelését javaslom:

- A jelenlegi feldarabolt eljárások helyett egy komplex engedélyezési rend kialakítása. Ennek hiányában is elengedhetetlen a joggyakorlat egységesítése, az Ákr. szabályainak érvényesítése a környezetvédelmi és egyéb érintett hatóságok értesítésére és bevonására. Kiemelkedően fontos az ügyféli jogokra vonatkozó rendelkezések maradéktalan betartása.

- Megfontolandó a lőterekkel kapcsolatos környezetvédelmi hatósági feladatok ellátására az elsőfokú hatáskör gyakorlójaként a területi környezetvédelmi hatóságok kijelölése.

- A lőterek áttekinthető és szabályozott működése érdekében indokolt, hogy minden lakott területet érintő lőterre vonatkozzon a nyitvatartási idő meghatározásának előírása, továbbá megfontolandó a lőterek, valamint védendő létesítmények közötti legkisebb védőterület jogszabályi meghatározása.

A lőterek üzemelése a környező lakosság életminőségét az okozott zajterhelés révén nagymértékben befolyásolja. Alapvető fontosságú ennek következtében, hogy egy lőtér üzemeltetésének engedélyezése körültekintően, minden lényeges szempontra kiterjedően, és a vonatkozó – ügyféli jogokra is kiterjedő – jogszabályok maradéktalan betartása mellett történjen, továbbá a lakosság részére rendelkezésre álljanak olyan jogi garanciák, amelyek a lőterek vonatkozásában biztosítják a kiszámítható és jogszerű működés feltételeit. Bízom benne, hogy javaslataim hozzájárulhatnak a meglévő lakossági konfliktusok csökkentéséhez és a jövőbeni helyzetek megelőzéséhez.

Dr. Bándi Gyula

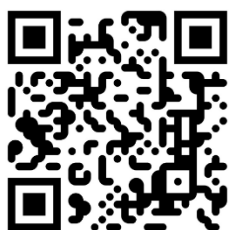
a Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó biztoshelyettes



JELENTÉSEK, TÁJÉKOZTATÓK

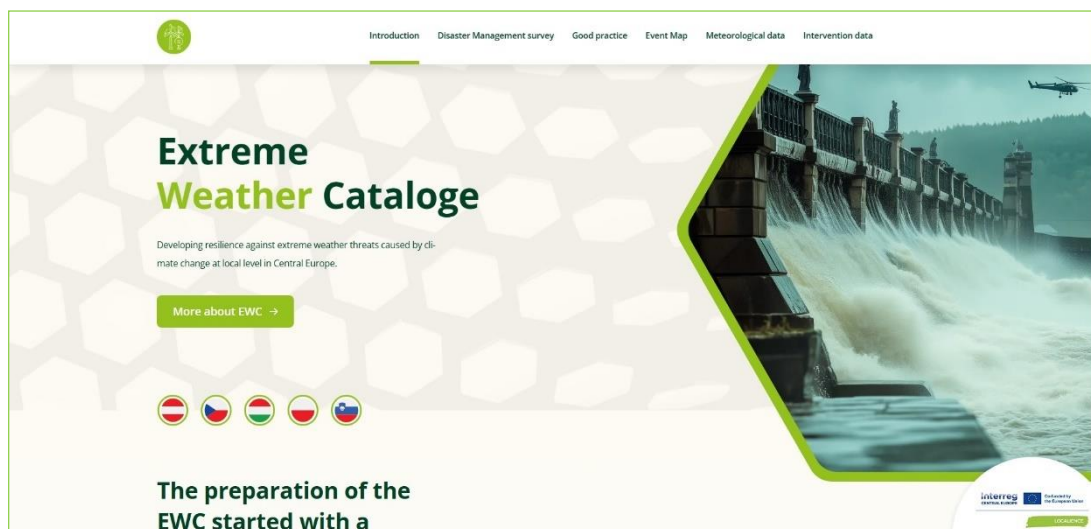
Összeállt a Szélsőséges Időjárási Katalógus a LOCALIENCE projekt keretében

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás az egyik legnagyobb kihívás, amellyel a helyi önkormányzatoknak a 21. században szembe kell nézniük. Ennek érdekében indította útjára a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati Államtitkársága 2023. április 1-vel a **LOCALIENCE (Interreg Central Europe)** nevű projektet, mely a helyi önkormányzatok koordinációs szerepére támaszkodva együttműködésen alapuló katasztrófa elhárítási és kezelési megoldásokat dolgoz ki a hivatásos szervek bevonásával.



Elkészült a LOCALIENCE leglátványosabb eredményterméke, a [Szélsőséges Időjárási Katalógus \(Extreme Weather Catalogue – EWC\)](#). A projekt ezen sarokköve a projektrégiók közös adatbázisa, amely a helyi, tipikus szélsőséges időjárási eseményeket mutatja be, kombinálva a helyi alkalmazható intézkedésekkel, kapacitásokkal és erőforrásokkal. Jelen cikkben ebbe az angol nyelvű adatbázisba szeretnénk egy kis betekintést nyújtani.

Az EWC összeállításáért felelős projektpartner a **Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság**, akik egy online platform formájában valósították meg a katalógust. Az interaktív felület tartalma egyrészt a partnerek által szolgáltatott szakterületi adatokra (meteorológia, hidrológia, agrárium, katasztrófavédelem, polgárvédelem) másrészt pedig a projektben korábban megvalósított eredménytermékekre támaszkodik. A projektben résztvevő országok (Magyarország mellett ez Ausztria, Csehország, Szlovénia és Lengyelország) releváns közigazgatási területeit elemző-összehasonlító [Katasztrófavédelmi Rendszerek Felmérésére](#), valamint az ezen államokban fellelhető gyakorlatokat összesítő [Jó Gyakorlatok Gyűjteményéből](#) kinyert adatokra.



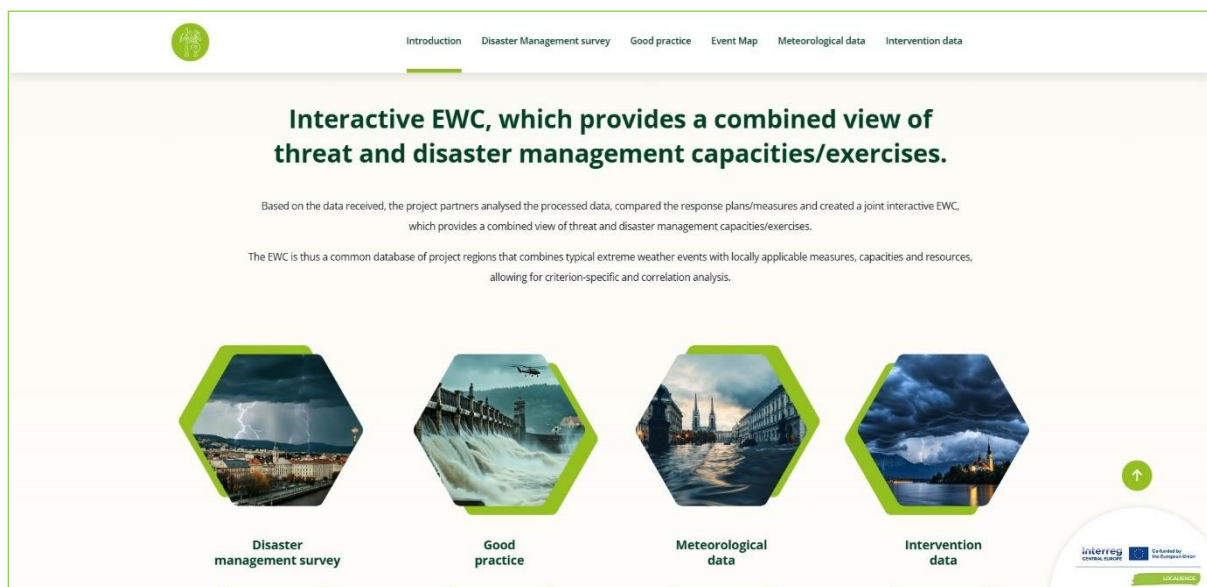
„Az EWC kezdőlapja.” Forrás: <https://localience.eu>

A felületet felhasználóbarát megjelenítése alkalmassá teszi a laikusok általi használatra, a rendelkezésre álló adatok széles spektruma pedig a professzionális látogatók számára is kielégítőnek bizonyulhat. A pár kattintással elérhető rendszerezett és hitelesített információk segítséget nyújthatnak a helyi és regionális vezetőknek a katasztrófavédelemmel kapcsolatos döntéseik minél gyorsabb, és hatékonyabb meghozatalához. Az öt résztvevő ország földrajzi adottságainak bemutatását után lehetőségünk nyílik a már említett, a projekt korábbi szakaszában elkészített Katasztrófavédelmi Felmérés az adott országra vonatkozó részének az áttanulmányozására.



„A Katasztrófavédelmi Felmérés kezdőlapja országonkénti felbontásban.” Forrás: <https://localience.eu>

Ezt követően – szintén országonként lebontva – megtekinthetjük a kiválasztott államban összegyűjtött releváns jó gyakorlatok leírását. Majd a hét szélsőséges időjárási jelenség (árvíz, aszály, jégeső, tüzek, vihar, hőhullám, extrém fagy) egyikére kattintva időrendben jelennek meg az adott országban történt legmeghatározóbb események. A következő fülön az ezen eseményekhez tartozó részletes meteorológiai adatokat találjuk. Végül pedig a jelenségekre adott helyi professzionális beavatkozási intézkedések jelennek meg.



„A Katalógus legfőbb almenüi.” Forrás: <https://localience.eu>

A LOCALIENCE projekt további megvalósításában a Szélsőséges Időjárási Katalógus támogatni fogja az Előzetes Teljesítményértékelési Módszer tesztelését és felállítását, valamint a projekt során felhalmozott tudást, validált kísérleti megoldásokat tartalmazó Online Tudástár részét fogja képezni. A résztvevő országok által szolgáltatott adatokkal való teljes feltöltést és a projekt lezárását követően pedig jövőbeni referenciaként szolgálhat nem csupán a LOCALIENCE volt projekt partnerei, társult partnerei, és célcsoportjai, hanem az egész Közép-Európai térség érdekelt harmadik felei számára is.

Készítette: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Önkormányzati Projektkoordinációs Főosztály

Fókuszban a vízmegtartás

Ma már tudjuk, hogy a vízhiány nemcsak a harmadik világban például Afrikában valóság, de előfordul olyan fejlett területeken is, mint Kalifornia, vagy Észak-Olaszország a Pó-völgye.

**VÍZGAZDÁLKODÁSI TÁRSULATOK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE**
AZ EUROPEAN UNION OF WATER MANAGEMENT
ASSOCIATIONS TAGJA

A vízfogyasztás korlátozását már mi is ismerjük hisz előfordult ez már Miskolc térségében, a Budapesti agglomerációban és számos helyen. A magyar mezőgazdaság jövőjét veszélyeztetik a vízhiányos időszakok, a talajvízsint süllyedése.

A hazai vízgazdálkodás nagyszerű sikereket ért el az ármentesítés, árvízvédekezésben a belvíz elvezetést is sikeresen megoldotta az elmúlt évszázadok, évtizedek során.

A klímaváltozás következményeként a vízmegtartása kell, hogy az elsődleges cél legyen. Hazánk vízvesztő helyzetben van, több víz megy ki az országból, mint amennyit fogadunk. Egyes térségek elnéptelenedéséhez vezethet, ha ezen nem tudunk változtatni. Ez össztársadalmi érdek, a vízügyi szolgálat önmagában nem tudja megoldani. Talán nem egészen közismert, de a felszíni vízelvezetést szolgáló létesítmények $\approx 50\%$ -a önkormányzati tulajdonban van, a törzsvagyon része, ezek a külterületi csatornák szakmai nyelven szólva „harmadlagos művek”.

A VTOSZ, mint vízzel kapcsolatos érdekképviselő kezdeményezi és szakmailag segíteni kívánja a „helyi vízgyűjtő közösségek” létrehozását és hálózatosodását. Szakmai meggyőződésünk, hogy a vízvesztő helyzetünk megváltoztatását a legkisebb egységeknél kell kezdeni, legyen az ingatlan, utca, belterület, közigazgatási határ.

A „vízgyűjtő közösség”-ek meghatározás részben szakmai alapokon nyugszik, részben a települések minden érdekeltjének bevonását célozza. Kis léptékű, kis forrás igényű beavatkozások, fejlesztések létjogosultságát jól példázza a LIFE program jól érzékelhető eredményei, mely a társadalom nagyfokú érzékenyítését is szolgálja.

Az ország néhány kistérségében már megkezdődött a „vízgyűjtő közösség”-ek szervezése, ezen példákkal tudjuk előkészíteni, segíteni az újabb közösségek megalakulását. Célunk, hogy elsősorban az önkormányzatok vezetésével és társulásával létrejövő közösségek terveinek megvalósításához pályázati forráshoz jussanak.

A hálózatosodás növekedésével ellentétben csökkenhet a belvíz és árvíz veszély és ezen beavatkozások ráfordítás igénye.

Vízmegtartási és szürke víz hasznosítási terveinkhez szükséges lenne az ITVT-k elkészítése minden település számára, valamint az önkormányzati tulajdonban lévő csatornák, vízfolyások kataszterizálása.

Ezen célkitűzésünk megvalósításához ajánljuk az újjáalakult VTOSZ szakmai segítségét, amelyhez tartozó szervezetek évtizedes tapasztalatokkal rendelkeznek a helyi vízgazdálkodási közérdek képviselőjében és működtetésében.

Balla Iván
VTOSZ Elnök

Az önkormányzatokkal együttműködve készül az MTÜ a turisztikai főszezonra



MAGYAR
TURISZTIKAI ÜGYNÖKSÉG

A hamarosan induló turisztikai főszezon idén is jelentős vendégforgalmat, komoly turisztikai bevételeket és fokozott igazgatási feladatokat hoz magával. A Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) elkötelezett abban, hogy a települési önkormányzatok kereskedelmi hatóságaival együttműködésben megvédje a tisztességesen működő és adózó szálláshely-szolgáltatókat.

Ennek érdekében tavasszal konzultációsorozatot tartottak azokkal az önkormányzatokkal, ahonnan tavaly a legtöbb vendégéjszakát jelentették a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK) felé.

Az MTÜ célja, hogy az országos szálláshelyregiszter még pontosabbá váljon, a valós tevékenységet végző szálláshelyeket tartalmazza naprakészen a rendszer.

Az NTAK regisztrációk és az önkormányzati közhiteles nyilvántartások összehangolásának érdekében idén is folytatódnak az MTÜ által kezdeményezett, az adatszolgáltatást nem teljesítő szálláshely-szolgáltatói ellenőrzések. Első lépésként a kereskedelmi hatóságok postai úton megkapják azon szálláshelyek listáját, amelyek jelentősen elmaradnak az adatküldési kötelezettséggel, ez akár jelentős idegenforgalmi adó kiesést is eredményezhet egyes településeken.

Az MTÜ adatalapú turisztikai ágazatirányítása és a jegyzők hatékony ellenőrzése együtt segítenek a turisztikai ágazat tisztításában és fehérítésében, de mindenekelőtt a helyben élő, tisztességes, az adókat megfizető, így a település életét és közösségét segítő mikro vállalkozások védelmében.

A közös munka eredményeként nemcsak a turisztikai ágazat, hanem a turisták és a helyi közösségek is nyertesek lesznek.

Készítette: Magyar Turisztikai Ügynökség

Bemutatkozik a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

A **Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége**, azaz a MATEHETSZ az alábbi célok érdekében jött létre:

- állandó lehetőséget ad arra, hogy a magyarországi és határon túli magyar tehetségsegítéssel foglalkozó szervezetek (a továbbiakban: Szervezetek) egyeztessék álláspontjukat, hazai és külföldi példák tanulmányozásával, szakmai fórumok megszervezésével, támogatási lehetőségek megszerzésével, új támogatási formák átgondolásával, valamint pályázatok kiírásával segítsék és alakítsák a magyar tehetséggondozás rendszerének további fejlődését;
- állandó és szervezett formát kínál a fenti Szervezetek és a kormányzat párbeszédére, a Szervezetek igényeinek megfogalmazására, a kormányzat tehetségsegítéssel kapcsolatos terveinek véleményezésére, és ilyen irányú munkájának társadalmi ellenőrzésére;
- lehetőséget teremt arra, hogy a Szervezetek a róluk szóló információkat közös honlapon (www.tehetseg.hu), kiadványokban, regionális információs pontokon (Tehetségpontok), és regionális fórumokon közreadják;
- a fenti tevékenységében különös hangsúllyal támogatja, segíti a tehetségek felismerésének, kiválasztásának, segítésének, ők és mestereik elismerésének különböző formáit, az ezeket oktató programokat, valamint a tehetséges fiatalok kapcsolatépítését, önszerveződését, és társadalmi felelősségvállalását;
- az egyesület nem zárja ki, hogy közhasznú szolgáltatásaiból tagjain kívül egyéb személyek is részesülhessenek.

Az Egyesület munkája során tagjaira nézve koordináló, irányt mutató, esetenként szervező feladatokat lát el. Az Egyesület a fenti munkája során folyamatosan együttműködik a Nemzeti Tehetségsegítő Tanáccsal.

Az Egyesület fenti céljai megvalósítása érdekében, a Magyar Génius Program keretében létrehozott Tehetségálózatban folyó tehetségsegítő tevékenység támogatására, szervezésére működteti a Nemzeti Tehetségpontot, valamint a Budapesti Európai Tehetségközpontot, amelyek az Egyesület nem önálló jogi személy szervezeti egységeként működnek.

Figyelmükbe ajánljuk az Egyesület kiadásában megjelent, szakmai beszélgetős kártyacsomagokat óvodai nevelőközösségek számára.

Az óvodai nevelőközösségek számára fejlesztett új eszköz célja az óvodai munkatársak, óvodapedagógusok szakmai erősítése, az intézményi együttműködés segítése.



A kártyajátékokban több évtized továbbképzési és pedagógiai tapasztalata sűrűsödik. A játék fejlesztője: Bajor Péter, kiadója a Matehetsz.

A **Hivatásunk az óvoda!** című (177 kártyát tartalmazó) kártyacsomagot elsősorban nevelőközösségeknek ajánlják, tartalmaz szakmai beszélgetések és tapasztalatcsere érdekében.

A kisebb, **Hivatásom az óvoda!** című (77 kártyát tartalmazó) kártyacsomagot pedig egyéni vagy néhány fős, szakmai tükröként történő használatra javasolják.

A játék célja, hogy segítsen frissen tartani a szakmai munkát, az óvodai munkatársak motiváltságát, emlékeztessen munkájuk összetettségére, szépségeire, erősítse a hivatásuk iránti elkötelezettségüket. A kártyákkal indított beszélgetések által új szempontokat találhatnak, amelyek örömtelibbé, hatékonyabbá tehetik a gyerekekkel töltött időt, és alkalmat biztosítanak a tapasztalatcserére, az egymástól való tanulásra.



Kutatások szerint az egyéni és közösségi munkának egyaránt jót tesz, ha egy oktatási-nevelési intézményben elfogadó a légkör, és lehetőség van az őszinte, nyílt szakmai beszélgetésekre, esetfeltárásokra.

A kártyák által célzott munkaterületek a következők:

- gyermekekkel való munka,
- szülőkkel való együttműködés,
- nevelőközösségi közös munka,
- saját szakmai felkészülés.

A fejlesztők meggyőződése és az eddigi tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy a kártyák használata az egyéni szakmai célok mellett jótékony hatással vannak a nevelőközösségek együttműködésére is.

A kártyacsomagok szép és hasznos pedagógus napi, tanév végi ajándékok, elismerések lehetnek pedagógusoknak egyénileg is, illetve nevelőtestületek, nevelőközösségek számára.

A kártyacsaládról az [Új Köznevelés cikkében](#), valamint a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége [weboldalán](#) bővebben is tájékozódhat, továbbá az alábbi e-mail címen kereshetik kollégáinkat: info@tehetseg.hu

Készítette: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

Az önkormányzatok és a kormány közti találkozási pontokat kell keresni

Azokat a találkozási pontokat kell keresni, ahol az önkormányzatok és a kormány megtalálja az együttműködési formákat - jelentette ki a közigazgatási és területfejlesztési miniszter Budapesten, a vis maior támogatásokról szóló oklevelek átadásán.

Navracsics Tibor hangsúlyozta: ilyen találkozási pont a vis maior támogatás is, ahol a kormány a költségvetésből nyújt támogatást az önkormányzatoknak az őket ért elemi csapások kivédésére és az újabbak megelőzésére, hogy a helyi közösség a hétköznapi életben minél hamarabb visszatérhessen a normális kerékvágásba.

A tárcavezető közölte: idén már második alkalommal adnak át vis maior támogatásokat. Az előző alkalommal mintegy 300 millió forintot, most pedig több mint 700 millió forintot kapnak települési önkormányzatok.

Navracsics Tibor úgy fogalmazott: a kormány és az önkormányzatok egymásra utaltak, az önkormányzatoknak szükségük van a kormány támogatására ahhoz, hogy a hétköznapi életben el tudják végezni a munkájukat, a kormány pedig rá van utalva az önkormányzatokra. Hiszen ha az önkormányzatok nem működőképesek, akkor a kormányzati célok sem valósulhatnak meg - jegyezte meg.



A közigazgatási és területfejlesztési miniszter reményét fejezte ki, hogy a csupán az egymásra utaltságra épülő kapcsolat korszakát lezárhatják, és megnyithatják az együttműködés korszakát, amikor nemcsak egymást kisegítve működnek egymás mellett, hanem közös célokat meghatározva dolgozhatnak együtt azok eléréséért. Mindannyian közös célt vallunk: az állampolgárok életének szolgálatát - emelte ki Navracsics Tibor.

A tárcavezető emlékeztetett: ezt szolgálják a minisztérium utóbbi időben tett lépései. Akár a Versenyképes járások program elindítása, akár a közösségi értékvédelmi konzultáció, amely az önazonosság védelméről szóló törvénytervezet társadalmi vitájában is megmutatkozik - tette hozzá.

A rendezvényen Esztergom, Mogyoród, Nagymaros, Pilisszentiván, Zalaújlak, Szentbalázs, Bába, Dömös, Dunaalmás, Dunaföldvár, Dunakeszi, Gönyű, Kisapostag, Kismaros, Lábatlan, Neszmély, Nyergesújfalu, Solt, Verőce, Nagybakonak, Nagyrécse, Pilisjászfalu, Csereszegtomaj, Páka, Tekeny, Zalaszentmihály, Bár, Dunaszekcső, Paks, Csobánka, Nemespátró, Nagybajcs, Gosztola, Gyenesdiás és Zebegény települési vezetői vehettek át vis maior támogatásról szóló oklevelet.

Forrás: www.kormany.hu (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

A versenyképes Magyarországhoz versenyképes önkormányzatok kellenek

Ha a versenyképes Magyarországon hiszünk, a versenyképes önkormányzatokban is hinni kell - jelentette ki a közigazgatási és területfejlesztési miniszter Debrecenben, a Megyei Jogú Városok Szövetsége (MJVSZ) közgyűlésének szünetében tartott sajtótájékoztatón.

Navracsics Tibor azt mondta, az a céljuk, hogy az önkormányzatok világában együttműködés váltsa fel az egymásrautaltságot, azt közös cselekvésbe fordítsák az egymás mellett élő, gazdaságilag és a hétköznapi életben ezernyi ponton egymáshoz kötődő települések.



A miniszter a kormány egyik legfontosabb szövetségesének nevezte az MJVSZ-t. Jelezte: az önkormányzatok azok, amelyek részben, mint helyi közösségek, megtartják a magyar nemzetet, de gazdasági központokként a magyar nemzetgazdaságnak is fontos motorjai.

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium missziója, hogy segítséget nyújtson az önkormányzatoknak, hiszen elsősorban önkormányzatok szolgálják a helyben élőket a mindennapokban - fűzte hozzá a tárcavezető. Megjegyezte: az együttműködést ugyanakkor a térségekre is ki kell terjeszteni.

Navracsics Tibor sikeresnek nevezte a Versenyképes Járások Programot. Elmondta: eddig a támogatási keret kétszeresét jegyezték le, ami biztosítja, hogy nem marad felhasználatlan pénz a programban. Úgy folytatta, abban bíznak, hogy ha a jövő év elején megvonják a program mérlegét, azt mondhatják, a kezdet elég jól sikerült, hiszen az egymás melletti települések egymásra találtak és közös jövőre vonatkozó tervek is megfogalmazódtak.

A tárcavezető bejelentette: társadalmi vitára bocsájtották a helyi önazonosság védelméről szóló törvény tervezetét, amellyel a többi mellett arra kívánnak megoldást találni, hogyan lehetne a jogállamhoz és a demokráciához méltó jogi eszközöket nyújtani azon helyi közösségek számára, amelyek úgy érzik, hogy a folyamatos

beköltözési hullámok veszélyt jelentenek az önazonosságukra vagy a helyi infrastruktúrára. Hozzátette: az általuk elkészített koncepciót március eleje óta több mint kétezer önkormányzati szereplővel, civil szervezettel egyeztették.

Navracsics Tibor reményét fejezte ki, hogy az Országgyűlés a tavaszi ülésszakban el tudja fogadni a törvényt, ami nyáron hatályba is léphet.

Szita Károly (Fidesz-KDNP), Kaposvár polgármestere, az MJVSZ elnöke jelezte: az önkormányzatok a kormány szövetségesei abban, hogy a Versenyképes járások programban idén rendelkezésre álló 65 milliárd forint a jövőben megduplázódjon vagy akár triplázódjon, mert ez adja meg a vidék versenyképességét.

Azt mondta, a vidék fővárosaiban, a 25 megyei jogú városban mintegy kétmillió ember él, de az agglomerációt is tekintve több mint négymillió állampolgárért kell felelősséget vállalniuk. A települések ezért is üdvözölték a Versenyképes Járások Programot.

Papp László (Fidesz-KDNP), a közgyűlésnek otthont adó Debrecen polgármestere emlékeztetett arra, hogy a kezdeményezés tőlük indult, amikor 2019-ben agglomerációs egyeztető fórumot hoztak létre a térségi szemlélet megerősítésére.

Ismertette: az MJVSZ a debreceni közgyűlésén munkacsoportot hozott létre, amely részt vesz a szolidaritási hozzájárulás rendszerének felülvizsgálatában.

Forrás: www.kormany.hu (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

Az agglomerációhoz tartozás komoly kihívást jelent a települések számára

Az agglomerációhoz tartozás komoly kihívást jelent egy adott település közösségének fennmaradása, értékeinek megőrzése szempontjából, ez hívta életre a helyi önazonosság védelméről szóló törvényt - mondta a közigazgatási és területfejlesztési miniszter Székesfehérváron.

Navracsics Tibor az önkormányzati "csúcstalálkozón" tartott bevezető előadásában arról beszélt, a versenyképes járások program egyik feladata az, hogy a város is és a falu is élhető, "elviselhető" legyen.

Hozzátette, a budapesti agglomerációban vannak olyan térségek, ahol komoly népességnövekedés történt az elmúlt tíz évben. A gödöllői járás például 20 ezer, a szigetszentmiklósi 19 ezer, az érdi és a budakeszi járás pedig 13-16 ezer lakossal bővült.

A tárcavezető beszélt arról, hogy a közlekedés folyamatos javulásával az európai minták alapján egy nagyváros agglomerációja 100-110 kilométeres övezetet fed le, tehát Győr, Veszprém, Kecskemét és Eger érintésével húzható majd meg Budapest agglomerációs övezete.

Navracsics Tibor kitért arra, hogy a koronavírus-járvány is erős hatást gyakorolt a belföldi vándorlásra, 2021-2022-ben megugrott a községekben élők aránya, a Budapesten élők aránya pedig csökkent.

Mindez nagy nyomást jelentett a Balaton keleti medencéjére, Siófok, Balatonalmádi, Balatonfüred térségére, de a Balaton-felvidék is ide tartozik - mondta, jelezve: most látszik egyfajta visszarendeződés a 2023-as adatok alapján, később derül ki, hogy ez tartósan bizonyul-e.

A miniszter tájékoztatása szerint Magyarországon a mintegy 3100 településből 2000-nek csökken a népessége, ezek a települések azon dolgoznak, hogyan tudnának visszacsábítani embereket, illetve letelepíteni fiatalokat.

A többi 1100 településnek nő a népessége - ismertette, rámutatva arra: ezek közül megközelítőleg 600-700 település örömmel fogadja a népességnövekedést, nem érzi azt problémának. Van viszont 300-400 olyan település, például a budapesti agglomerációban, a Velencei-tó, a Balaton és egyes nagyvárosok környékén, ahol úgy érzik, hogy a túlzott beköltözés veszélyt jelent a helyi közösség számára.

Navracsics Tibor azt mondta, hogy öt olyan területet talált a minisztérium, ahol a települések korlátozásokkal élhetnének, ha az önkormányzatuk azt szükségesnek látja: korlátozhatják az ingatlan adásvételét a nem helyben élők számára, kiterjeszthetik az elővásárlási jogot, feltételekhez köthetik az ingatlanvásárlást és a lakcímbejelentést, illetve helyi adózási kötelezettségeket állapíthatnak meg.

A miniszter hozzátette ugyanakkor, hogy természetesen mind az öt esetben vannak mentességi esetek, azaz olyan okok, amelyek esetén például nem zárható ki valaki az ingatlanszerzésből. Ilyen például, ha valaki az adott településen született, ott nevelkedett, olyan állami közszolgáltatást lát el, amelyből adódóan ott szeretne letelepedni, vagy ha ott folytat felsőfokú tanulmányokat - ismertette a tárcavezető.

Forrás: www.kormany.hu (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

Több mint háromszáz kormányablak jött létre az elmúlt tizenöt évben

Több mint háromszáz kormányablakot hoztunk létre az elmúlt tizenöt évben - jelentette ki a közigazgatási és területfejlesztési miniszter a Pest vármegyei Turán, ahol új kormányablak nyílt.

Navracsics Tibor azt mondta: tizenöt évvel ezelőtt kezdődött el a munka egy új kapcsolatrendszer kialakítása érdekében a magyar állam és állampolgárai között, amely - ezeréves történelmünk nemes hagyományaira építkezve - *"egyenrangú partnerként, a jövő felé fordítva mindenki terveit és tevékenységét egy erős Magyarországot alapoz meg"*.

Ennek az egyik legerősebb pontja az a kormányablakhálózat volt, amelyről úgy gondolták, amennyiben az egész országot és annak minden régióját, minden térségét magába öleli, lehetőséget nyújt arra, hogy a polgárok a mindennapi életük színtereihez közel, könnyen tudják intézni az ügyeiket - tette hozzá.

Mint mondta, ennek a tervüknek a megvalósulásával egy lépéssel közelebb jutnak a *"jövő Magyarországhoz"*, ahhoz a Magyarországhoz, amely a politikai közösséget nemcsak a közös származásban határozza meg, hanem a közös jövőben is.

Szavai szerint a kormányablak az egyik legnehezebb *"mutatványa"* a közigazgatás reformjának. Az ügyintézés során kellő empátiával, együttműködési készséggel kell rendelkezni, meg kell érteni a polgárok lelkiállapotát, helyzetét is, hogy gyors és hatékony segítséget kapjanak.

Hozzátette: az eddigi elégedettségi mutatók azt jelzik, hogy a kormányablakokban dolgozók valóban a szakma csúcsát jelentik, hiszen 80 százalék fölötti az elégedettség országos átlagban.

A miniszter szólt arról, hogy Turán, ahol most megújult környezetben, munkahelyen kezdik meg a munkájukat a kormányablak-ügyintézők, tovább fog erősödni a kormányablakok missziója. Ez egy olyan ügyintézési hely, amely a turaiak és a környékbbeliek számára nemcsak szakmailag megbízható szolgáltatási pont, hanem közösségi hely is - emelte ki. Navracsics Tibor bízik abban, hogy tovább bővül a kormányablak-hálózat az országban.

Tarnai Richárd Pest vármegyei főispán elmondta: 2011. január 3-án huszonkilenc kormányablak kezdte meg működését országszerte, Pest vármegyében három. Jelenleg a vármegyében harmincöt kormányablak működik. Hozzáfűzte: a Pest vármegyei kormányablakokban tíz perc körüli várakozás jellemző.

Forrás: www.kormany.hu (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

230 millió forint támogatást nyújt idén az Aktív Idősek Program

Országos szervezetekkel karöltve ismertették az Aktív Idősek Program elemeit, amelynek része például gyaloglóklubok szervezése és egy sportfesztivál is.

Ha azt szeretnénk, hogy Magyarország egészségesebb, aktívabb és boldogabb legyen, akkor mindenkire oda kell figyelni, és mindenkit meg kell mozgatni – mondta az MTI tudósítása szerint Révész Máriusz aktív Magyarországért felelős államtitkár az Aktív Idősek Programról tartott sajtótájékoztatón.

Felidézte: másfél éve megkeresték a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetségét, a Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetségét, a Monspart Sarolta Egészséges Életmódot Alapítványt, továbbá tárgyalásokat kezdtek a Magyar Szabadidősport Szövetséggel.

A másfél éve zajló együttműködés nyomán robbanásszerű változás történt, a szervezetek nagyobb hangsúlyt fektetnek erre a területre, a nyugdíjas klubok pozitívan fogadták az új lehetőséget – emelte ki.

Az Aktív Idősek Program egy átfogó kezdeményezés, amely a mozgás népszerűsítésén keresztül kívánja javítani az idősebb korosztály életminőségét, elősegítve a fizikai és mentális egészséget, valamint a társadalmi beilleszkedést. Az Aktív Magyarországért Felelős Államtitkárság ezért országos lefedettségű partnerszervezetekkel karöltve, négy kiemelt program(csomag)ot valósít meg, amelyekről az alábbiakban olvashatnak.



A **Mozgással-Tudással az Aktív Időskorért** keretében a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetsége az ország minden területére eljutva programokat biztosít a 60 év feletti generációnak az aktív időskorért, az egészségben eltöltött évek számának növeléséért, a demencia megelőzéséért. A program célja, hogy a korcsoport szélesebb körében a mindennapi élet részévé váljon a mozgás öröme 250 rendezvény, számos mozgásnagykövet és klubvezetőképzésen keresztül. A célok elérése érdekében erősíti és bővíti a partnerhálózatát 60-70 vállalat vagy vállalkozás együttműködésével. Részletek: www.eletetazeveknek.hu

Az **Idősen is Aktívan** program keretében azoknak a nyugdíjasoknak a „mozgósítása” az elsődleges, akik eddig még nem mozogtak rendszeresen. A Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetsége (NYOSZ) programjának fő kitűzése, hogy az alkalmankénti mozgást rendszeres, tudatos testi és szellemi aktivitás váltsa fel. Kiemelt figyelmet fordítanak a klubvezetők megtalálására és képzésére. Tavaly év végére a program keretében 300 gyaloglóklub jött létre, a cél, hogy idén további száz alakuljon meg, továbbá hogy a férfiak nagyobb arányban vegyenek részt a különböző aktivitásokban, és hogy az egészséges életmód témakörében oktató videók készüljenek. Bővebb információk: www.nyosz.hu

A korábban nem mozgó nyugdíjasokat megszólító **Aktív Magyarok Gyalogló Programot** az Országos Gyalogló Idősek klubhálózata (OGYIK), a Monspart Sarolta Egészséges Életmódért Alapítvány részeként indította el 2024-ben. Rendszeres mozgással az egészségben eltöltött minőségi életévek száma 5-6 évvel növelhető, hiszen a mozgás jelentős hatással van az egészségünkre és a jóllétünkre, különösen az idősebb korosztály számára. A mozgás nemcsak a fizikai állapotot javítja, hanem a mentális egészségre is kedvező hatással van. Az Aktív Idősek program keretében 940 gyaloglóklub működik az országban. A közösségben végzett mozgás segít csökkenteni a magány és az elszigeteltség érzését, amely sok idősebb ember számára komoly kihívást jelenthet. Az ilyen klubokban való részvétel lehetőséget ad arra, hogy új barátokat találjanak, tapasztalatokat osszanak meg, és közösen élvezzék a mozgás örömeit. Bővebben: www.mosa.hu

A Magyar Szabadidősport Szövetség **Mozgásélmény senioroknak** címmel programcsomagot kínál a senior korosztálynak. Ennek része videós mozgásanyag biztosítása a rendszeres testmozgás napirendbe illesztéséhez, a közösségi klubhálózat, míg kiemelt eseménye a **Szépkorúak Sportfesztiválja**. Az egynapos, ingyenes, budapesti rendezvény az aktív, mozgásgazdag életmódra ösztönzi az idős korosztályt úgy, hogy számukra könnyen és biztonságosan teljesíthető mozgásformákat kínál. Az aktivitásokon túl egészségmegőrző- és szűrőprogramokon, továbbá a senior korosztály visszafoglalkoztatásáról, önkéntességi lehetőségeikről is érdeklődhetnek a résztvevők. A Szépkorúak Sportfesztiválja idén június 11-én lesz a Bikás parkban, kétezer főt várnak az eseményre. Bővebben: www.masport.hu

Forrás: www.aktivmagyarorszag.hu (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

Közzététel a Magyar Falu Program agrárminiszter irányítása alá helyezéséről

A Magyar Falu Program 2025. február 25. napjától – a Miniszterelnökség helyett – az Agrárminisztérium szervezeti keretei között működik tovább, a Kormány tagjainak feladat- és hatáskörét érintő egyes rendeletek módosításáról szóló 21/2025. (II. 24.) Korm. rendelet értelmében a Magyar Falu Program működtetéséért a jövőben az agrárminiszter felel.

A változás nem érinti a folyamatban lévő pályázati kiírásokat, illetve támogatási jogviszonyokat!

A Magyar Falu Program korábban közzétett és kiadott dokumentumaiban (pályázati kiírások, útmutatók, segédletek), valamint a Támogatói okiratokban, ahol Miniszterelnökség szerepel, ott Agrárminisztériumot kell érteni.

A lebonyolítói feladatokat változatlanul a Magyar Államkincstár, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. látja el. Ugyanakkor a szervezetváltás miatt megváltozott a Támogatói okiratban rögzített visszautalási bankszámla száma és megnevezése.

1. A Magyar Falu Program önkormányzati és egyházi kedvezményezettek alprogramjainak esetén a visszautalásokat az alábbi bankszámlára kérjük teljesíteni: 10032000-01220191-05020058 MÁK MFP alprogramjainak támogatása

2. A Falusi Civil Alap és a Kistelepülési Üzletek Támogatása esetén az esetleges visszautalásokat az alábbi bankszámlára kérjük teljesíteni:

2020. évi Falusi Civil Alap támogatások esetében: 10032000-01220191-05020065

2021. évi és azt követő évek Falusi Civil Alap támogatások esetében: 10032000-01220191-05020034

Kistelepülési Üzletek Támogatásai kapcsán: 10032000-01220191-05020041

Tájékoztatjuk, hogy a Magyar Falu Program kormányzati honlapja a <https://kormany.hu/agrarminiszterium/magyarfaluprogram> címen, míg a Magyar Falu Program Információs Szolgálata az mfpinformacio@am.gov.hu címen érhető el.

Forrás: www.kormany.hu (Agrárminisztérium)

Újabb kormánydöntések segítik a magyar falvak fejlesztését

Újabb kormánydöntések segítik a magyar falvak fejlesztését, négy elemmel bővül a program, ezek közül kettő - a kisboltok támogatása és a templomfelújítási program - újraindul, a másik kettő - a kistelepülési kocsmák támogatása és az ATM-ek telepítésére vonatkozó program - pedig teljesen új - mondta Gyopáros Alpár modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos a Kormányinfón.



MAGYAR FALU PROGRAM

Gyopáros Alpár modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos emlékeztetett: a kormányzati tevékenység fókuszában már hat éve ott vannak a kistelepülések, hiszen 2018-ban hirdette meg a miniszterelnök a Magyar falu programot, és az azóta eltelt időszakban tisztán hazai költségvetési forrásból számtalan olyan fejlesztést

tudtak megvalósítani a kistelepüléseken, amelyeket maguk az ott élők kértek.

Gyopáros Alpár közölte: a négy elem közül kettő - a kisboltok támogatása és a templomfelújítási program - újraindul, a másik kettő - a kistelepülési kocsmák támogatása és az ATM-ek telepítésére vonatkozó program - pedig teljesen új.

A kisboltok támogatására minimum 1 és maximum 3 millió forint értékben minden 5000 lélekszám alatti település olyan üzlete pályázhat, amely napi használati cikkeket, illetve húst értékesít - ismertette, hozzátéve, hogy az üzletek például rezsiköltségekre, bérköltségekre felhasználható működési támogatást kaphatnak.

Emlékeztetett: egy 2021-es fejlesztési pályázattal már 1500 kistelepülési boltot sikerült megmenteni a bezárástól, ezt követően 2023-ban működési támogatási csomagot is indítottak.

Elmondta: kormány döntött arról is, hogy az idén elindít egy olyan programot, amelynek köszönhetően minden kistelepülésen, ahol ezt feltétlenül igénylik, lesz készpénzkifizető automata. Hozzáátette, azt gyanítja, hogy a települések többsége ezzel élni fog.

Jelezte: a kormány ezt a programot arra tekintettel indítja, hogy erős szándék van a készpénzhasználathoz való jog alaptörvényi szintre emelésére, amiben nemcsak kormánypárti, hanem ellenzéki képviselők is egyetértenek. Jelezte: jelenleg valamivel több mint 2000 magyarországi településen nincsen ATM.

Emellett újraindul a templomfelújítási program, amelynek köszönhetően ismét több száz templom felújítása valósulhat meg, az 1000 fő alatti településekre vonatkozó kocsmafejlesztési pályázatot pedig kinyitják az ezer és kétezer lélekszám közötti települések üzlettulajdonosai számára is - tájékoztatott Gyopáros Alpár, jelezve, a pályázaton maximum 3 millió forint működési támogatást adnak, illetve ebből az üzletek energiahatékonysági beruházást is elvégezhetnek.

Az új elemek mellett a Magyar falu program eddig megismert támogatási tevékenységei is megmaradnak idén: így folytatják az utca- és járdafelújítási pályázatot, támogatják az önkormányzati tulajdonban lévő intézmények, épületek felújítását, valamint az eszköz- és járműbeszerzésre, így falu- és tanyagondnoki buszokra vonatkozó pályázatokat is - ismertette a kormánybiztos.

Gyopáros Alpár kormánybiztos kérdésre válaszolva a pályázatok keretösszegéről elmondta: a felhívások kidolgozása folyamatban van, ezek után határozzák meg a végleges összeget. A pályázatok jellemző módon zártak, de ha jelentős igény van, akkor a kormány hajlandó megfontolni többletforrás biztosítását - jelezte. A templomfelújítási programelemről közölte: korlátozás egyetlen tekintetben van, a pályázat csak kistelepülésekre vonatkozik.

Kérdésre megerősítette, hogy lélekszámtól függetlenül minden településen lesz készpénzautomata. Arra a felvetésre, hogy ezek költségét teljes mértékben a bankok állják-e, elmondta: az a legcélravezetőbb, ha az üzemeltető teljes körű felelősséget vállal az általa tulajdonolt eszközért.

Arra, hogy a plusz költségeket nem hárítják-e át a lakosságra, közölte: a nemzetgazdasági miniszter már bejelentette, hogy folyamatosan tárgyal a bankokkal, és ezeket a kísérleteket meg fogja akadályozni. Arra, hogy a bankok egyetértenek-e a kezdeményezéssel, úgy válaszolt, lelkesedést lát rajtuk.

Nemcsak a készpénzhasználathoz fűződő jogról van szó, hanem arról a jogról is, hogy minden településen azonos életminőséget tudjanak biztosítani életszerű keretek között - hangsúlyozta a miniszter.

Arról is szólt, hogy szinte minden kistelepülésen működik falugondnoki hálózat, ahol intézményhiány áll fenn. Ezen szolgálatok biztosítják a bevásárlást a szomszédos településről, elhozzák a gyógyszereket vagy a gyermekeket átszállítják. Ezeket a szolgáltatásokat is készpénzzel kell kiegyenlíteni - mutatott rá.

A kocsma támogatásáról Gyopáros Alpár elmondta: egyetért azokkal, akik azt mondják, ezek egyfajta közösségi térként funkcionálnak, találkozási pontok, ahol megvitatják a község dolgait. Településképi szempontból is fontosnak tartja a felújításukat, és rámutatott: a kiskocsmák jellemzően családi vállalkozások, megélhetést biztosítanak.

Arra a kérdésre, hogy a kisboltoknak nyújtandó 1-3 milliós támogatás milyen tényleges segítséget jelent, azt mondta: döntően a fennmaradásukat segíti. Ezeknek az üzleteknek a jelentős része hosszú ideje "a lét-nemlét határán táncol", és versenyhátrányban van a multikkal szemben. A kisboltok szintén egyfajta közösségi térként működnek, amellet, hogy a legfontosabb fogyasztási cikkekhez is hozzáférést biztosítanak.

Forrás: www.kormany.hu (Agrárminisztérium)

A legkisebb települések zöldülnek idén tavasszal

A Településfásítási Program 5. ütemének tavaszi ültetési időszakában a legkisebbek, a 450 fő alatti lélekszámú falvak jutnak fához - mondta Mocz András, az Agrárminisztérium erdőkért felelős helyettes államtitkára a Somogy vármegyei Bolháson rendezett faültetésen. A helyettes államtitkár kiemelte, idén tavasszal 4550 darab fát szállítanak ki és ültetnek el mintegy 455 kistelepülésen, ősszel pedig a 450-2500 fő közöttiek kapnak sor- és dísfákat, ez csaknem 900 helyszínt érint.

Somogy vármegyében tavasszal 51 település belterülete zöldülhet, mintegy 510 darab fával. Bolhás községben 7 darab keskenylevelű kőrist és 3 darab gömb szivarfát ültettek el, a falu köztemetője mellett.



A program 5. ütemére minden korábbinál nagyobb volt az érdeklődés. Ezért 21 300 darabra emeltük az igényelhető darabszámot, így az összes, több mint 1700 érdeklődő település fához juthat – tette hozzá Mocz András. Kiemelte, 2026 tavaszára már több mint 76 ezer sorfát ültetünk el országszerte, a cél 100 ezer fa elültetése 2026 év végére. A program jelenlegi ütemére vonatkozóan elmondta, 1,320 milliárd forint a keret, amely összeg az eredetileg tervezetthez és a korábbi ütemekhez képest több mint kétszer akkora forrás.

A Településfásítási Program - a 2019-ben meghirdetett Országfásítási Program részeként - a rendszerváltás óta az ország legnagyobb belterületi fásítási kezdeményezése. Célja a vidéki települések zöldítése és az élhetőbb környezet megteremtése mellett az, hogy népszerűsítse a Vidékfejlesztési Program és a Közös Agrárpolitika erdősítési támogatásait, valamint erősítse a helyi közösségeket. A mostani tavaszi időszakban különös hangsúlyt ad a programnak, hogy ismét megnyíltak az erdőtelepítési pályázatok, melyek keretében 64 milliárd forinttal támogatja a kormányzat a magyar erdők területének gyarapodását.

Forrás: www.kormany.hu (Agrárminisztérium)

Korszakhatárhoz érkezett a magyar vízgazdálkodás

Korszakhatárhoz érkezett a magyar vízgazdálkodás, mert több évtized után egy minisztériumban egyesült a két nagy terület, vagyis a víziközművekért való felelősség és a vízkészletekkel való gazdálkodás, illetve lezárulni látszik az a korszak, amikor védművek épültek, és az árvizek elleni védekezés volt a fókuszban - fogalmazott az Energiaügyi Minisztérium vízgazdálkodásért felelős államtitkára.

V. Németh Zsolt ez utóbbi kapcsán hozzátette: védművekre 450 milliárdot költött a kormányzat, a magyar védekezési rendszer Európa-szerte kiemelkedő, ennek is köszönhető, hogy tavaly ősszel az évtized árvize Nyugat-Európában okozott károkat, Magyarországon nem. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy egyre inkább a "kis vizek okozzák a fő problémát", tavaly is egy időben volt árvíz a Duna vízgyűjtőjén és sekély víz a Tiszában. A Vízet a tájba programban együttműködnek az agráriummal, hiszen jó néhány esetben ők maguk a felhasználók, a vízügy a szolgáltató, így olyan területekre tudják kivezetni a vizet, amin valaki gazdálkodik - jegyezte meg a politikus.

Emlékeztetett arra, hogy évtizedek óta télen az volt a feladata a vízügynek, hogy leengedje a csatornákból a vizet a hóolvadás és a belvíz elleni védekezés céljából, ma ugyanakkor fel kell tölteni ezeket a csatornákat. Az elmúlt télen a vízügy hat velencei tavi mennyiségű vizet tartott vissza, és már most, két hónappal előbb elkezdtek a nyárra való felkészülést.

Mintegy 300 kilométer hosszan indulnak rekonstrukciós munkák a csatornarendszeren, például hogy Debrecenben és a Homokhátság területén el tudják juttatni a vizet az év minden napján.

Egy online felületet is megnyitott az Országos Vízügyi Főigazgatóság a honlapján, ahol a gazdák felajánlhatják saját földjeiket

arra, hogy rövidebb-hosszabb ideig azt vízzel áraszák el, erre mostanáig 322 gazda jelentkezett - ismertette V. Németh Zsolt.



Hozzáfűzte: a felajánlott területeket megvizsgálják, hogy lehetséges-e oda vizet kormányozni, elkészítik hozzá a terveket, felveszik a kapcsolatot a természetvédelemmel, de a jogszabályokat és a támogatási rendszert is hozzáigazítják ehhez. Néhány éve még ezekre a területekre nem járt földalapú támogatás, most már lehetőség van az elárasztáshoz kapcsolódó tevékenységre is pályázaton támogatást nyerni.

A vízviSSzatartásnak számos városfejlesztési, térségfejlesztési vonatkozása is van, nemcsak agrár- és természetvédelmi aspektusa, ezért is hoztak létre egy tárcaközi bizottságot. A vízfelületek például rekreációs területek is, köztük a Tisza-tó mesterséges létesítmény, ami tározóként vízügyi érdeket szolgál, de turisztikai paradicsom is lett közben, de akár el is néptelenedhet egy térség a vízhiány miatt, ez pedig területfejlesztési kérdés is - jegyezte meg az államtitkár.

Forrás: www.kormany.hu (Energiaügyi Minisztérium)

Egyre népszerűbbek a könyvtárak

Egyre népszerűbbek a könyvtárak, egyre többen látogatják azokat és egyre többen kölcsönöznek könyveket, ezt a folyamatot szeretnék katalizálni, még jobban előmozdítani - jelentette ki a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára Szerencsen, a Könyvtári kihívás pályázat témájában tartott sajtótájékoztatón.

Vincze Máté közölte, hogy a Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár három kategóriában is kiemelkedő eredményeket ért el a nyárig tartó versenyen: 65 százalékkal emelkedett a 14 éven aluli beiratkozók száma, a könyvtári programokon részt vevők száma 70 százalékkal, az olvasószám pedig 88 százalékkal emelkedett az előző évihez képest, ami országosan is kiemelkedő eredmény.

Az államtitkár elmondta, hogy a javuló mutatók főképp a könyvtárosok odaadó munkájának köszönhetők. Megjegyezte, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye a Könyvtári kihívás kampányban az élen jár, a kezdeményezéshez 96 könyvtár csatlakozott.

Vincze Máté emlékeztetett arra, hogy a tavaly ősszel elindított Könyvtári kihívás nyár elejéig tart és a KIM komoly díjazással ismeri el az intézmények munkáját. Az első helyezett 10 millió forintot, a második 5 millió forintot, a harmadik pedig 3 millió forintot kap, amit további könyvtári fejlesztésekre fordíthatnak.

Rózsa Dávid, az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) főigazgatója a sajtótájékoztatón kiemelte: ma Magyarországon több mint 16 millió könyvet kölcsönöznek ki évente, ennek több mint 10 százalékát az ötezer főnél kisebb lakosságú településeken, és másfél millióra tehető a rendszeresen könyvtárba járók száma. Elmondta, hogy a Könyvtári kihíváshoz országszerte 370 intézmény csatlakozott, ez a magyarországi könyvtárak 10 százalékát jelenti.

Koncz Zsófia, Szerencs fideszes országgyűlési képviselője arról beszélt, hogy a könyvtárak jelentik az ország legnagyobb kulturális hálózatát, és közösségi térként is működnek. Kiemelte a szakmai munkát, amelynek köszönhetően az óvodásoktól az idősebb korosztályig sokan megfordulnak a szerencsi váriban működő könyvtárban.

A képviselő felhívta a figyelmet arra, hogy a városban a Petőfi Kulturális Program keretében már egy szerencsi iroda is üzemel, és elkötelezettek abban, hogy a térség legkisebb településeire is eljuttassák a kulturális programokat.

Tamásné Szabó Klára, a Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár könyvtárvezetője az eseményen az olvasás fontosságát emelte ki. Az olvasás szeretete a családból indul, emiatt is szerveznek számos programot, amelyen a családok közösen vehetnek részt - tette hozzá.

Forrás: www.kormany.hu (Kulturális és Innovációs Minisztérium)

80 év felett előzetes igénylés nélkül kézhez kapják a gondosórát

Újabb mérföldkőhöz érkezik a kormány által indított Gondosóra program.

Április 1-től azok a 80 év feletti magyar állampolgárok, akik még nem rendelkeznek Gondosórával, előzetes igénylés nélkül megkapják az ingyenes jelzőkészüléket, amellyel nemcsak egészségügyi vészhelyzet esetén, hanem bármely egyéb esetben is segítséget lehet kérni - közölte Nyitrai Zsolt, a miniszterelnök főtanácsadója.

A politikus a Miniszterelnöki Kabinetiroda által eljuttatott közleményben azt írta: az intézkedés célja, hogy a legidősebb korosztály számára még könnyebben és gyorsabban elérhetővé váljon a Gondosóra által nyújtott támogatás, továbbá az idősek hozzátartozói biztonságban tudhassák szeretteiket.

G O N D ● S Ó R A
Segítség egy gombnyomással!

A Gondosóra ingyenes, egyszerűen használható jelzőeszköz, amely egy gombnyomásra közvetlen kapcsolatot teremt a 0-24 órában elérhető diszpécserközponttal - emelte ki, hozzátéve: már több mint 750 ezer állampolgár rendelkezik Gondosórával, amely eddig 40 ezer alkalommal járulhatott hozzá életmentéshez és csaknem félmillió esetben nyújtott általános segítséget.

Nyitrai Zsolt arról számolt be: a széleskörű társadalmi igényeknek megfelelően a program új szakaszba lép annak érdekében, hogy a Gondosóra által nyújtott biztonsági háló az idősebb korosztály számára minél egyszerűbben hozzáférhető legyen. A 80 év feletti állampolgárok 2025 áprilisától a lehető legkönnyebben, előzetes igénylés nélkül kézhez kapják a Gondosórárt.

A Gondosórárt minden esetben a Magyar Posta kézbesíti, a címzetteknek nincs más teendőjük, mint átvenni a csomagot és töltőre helyezni a készüléket, amin keresztül teszhívást indítva egyeztetni tudják adataikat és megadhatják az általuk preferált kontaktszemélyt. A hozzátartozók pedig az ingyenes Gondosóra applikáción keresztül kísérhetik figyelemmel szeretteik bejelentéseit - ismertette.

A Gondosórához való egyszerűsített hozzáféréssel több százezer idős, magyar állampolgár kapja majd meg az alanyi jogon biztosított eszközt, és fér hozzá az ingyenes szolgáltatáshoz - áll a közleményben.

Forrás: www.kormany.hu (Miniszterelnöki Kabinetiroda)

Április 1-jén indult a viharjelzés a nagy tavainkon

Április elseje és október vége között üzemel a viharjelzőrendszer a nagyobb magyarországi tavakon. A katasztrófavédelem a Balatonon, a Velencei- és a Tisza-tavon működtet viharjelző állomásokat. A Fertő-tavi viharjelző-pontok közül egy van magyar oldalon, ez jelenleg felújítás miatt nem üzemel. A viharjelzőrendszer évről évre százezrek kikapcsolódását teszi biztonságosabbá.

A viharjelzőpontok villogó sárga fényjelzéssel jelzik, ha erős szélre, viharra kell számítani. A szél erősségétől függ, hogy milyen viharjelzést ad a rendszer.

- Ha nincs viharjelzés, nem működnek a lámpák.
- Elsőfokú viharjelzés esetén percenként 45 felvillanás jelzi a veszélyt. Ilyenkor csak a parttól számított 500 méteren belül szabad a vízben tartózkodni.
- Másodfokú viharjelzés esetén a lámpák percenként 90-szer villannak fel. Ilyenkor tilos a vízben tartózkodni.

Ha a várható szélereősség 40 kilométer/óránál erősebb, de 60 kilométer/óránál gyengébb, elsőfokú viharjelzést adnak ki. A másodfokú viharjelzések a viharos, 60 kilométer/óránál erősebb széllelésre figyelmeztetnek. A jelzés a legelső erős széllelés előtt legalább 30 perccel látható.

A katasztrófavédelem a Balatonon 36 part menti és három tóközepi viharjelzőlámpát működtet. Ezek kiegészülnek 15 mobil viharjelzőlámpával, amelyek a strandokon kapnak helyet. A Balatonon tehát összesen 55 viharjelzőlámpa van. Ennek köszönhetően egy adott pontról legalább hármat lehet látni.

A Velencei-tónál 4, a Tisza-tónál 5, a Fertő-tónál pedig 11 viharjelzőlámpa van, ebből egy a magyar oldalon.

VIHARJELZÉS / STORM WARNING			
FOKOZAT LEVEL	FÉNY SIGNAL LIGHT	SZÉL WIND	SZABÁLYOK/REGULATIONS
ALAPHELYZET NO WARNING	NINCS JELZÉS NO SIGNAL	→ 40 km/h	max. 1000 m    
ELSŐFOKÚ VIHARJELZÉS LEVEL 1	45/min 	40-60 km/h	max. 500 m    
MÁSODFOKÚ VIHARJELZÉS LEVEL 2	90/min 	60 → km/h	   

Fotó: Szőke Péter BM OKF

Nemcsak tóparton, hanem online is lehet tájékozódni a viharjelzés aktuális állapotáról. A rendszer nyomon követhető a katasztrófavédelem honlapján, valamint a TAVIHAR alkalmazásban.

A balesetek megelőzése érdekében érdemes komolyan venni a viharjelzéseket. Vihar idején ne csak a nagyobb tavaknál mellőzzük a fürdőzést. Ha villámlik, ne tartózkodjunk tóban, folyóban, medencében, hanem keressünk menedéket egy közeli épületben.

Forrás: www.katasztrofavdelem.hu (Belügyminisztérium, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság)

Lenne rá igény!

Természetes vízmegtartó megoldásokról, köztük öt hazai kistelepülés mintaprojektjéről is szó esett a Ludovika Szabadegyetem legújabb előadásán, amelynek fókuszában a vízbiztonság és az éghajlatváltozással kapcsolatos lokális megközelítések álltak.

A települések víz- és klímaadaptációs lehetőségeiről tartott előadást Kovács Lajos, a Klímabarát Települések Szövetségének elnöke a Ludovika Szabadegyetemen március 25-én, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Oktatási Központjában.

A szakember olyan témákat érintett, mint a globális vízproblémák és az ebből adódó geopolitikai konfliktusok, valamint a fenntartható vízgazdálkodással kapcsolatos európai uniós és magyarországi szabályozás háttere.

Az eseményt Pálvölgyi Tamás, az NKE Víz tudományi Karának (VTK) nemzetközi és stratégiai dékánhelyettese nyitotta meg. Mint fogalmazott: az éghajlatváltozásnak van egy nemzetközi és egy lokális oldala is. Úgy véli, hogy a klímaadaptációnak a településeken kellene leképeződnie.

Geopolitikai viták

„A következő évtizedekben a megszokott életünk meg fog változni”
– kezdte előadását Kovács Lajos.

Természetesnek vesszük, hogy elegendő víz áll rendelkezésre a mindennapi életünkben, ugyanakkor látható, hogy ez nem lesz mindig így.

Az előadó a globális vízproblémák közé sorolta egyebek mellett a vízbiztonságot, amely egyre fontosabb tényezővé válik globális és hazai szinten is, ugyanis a növekvő népesség és az éghajlatváltozás hatásai miatt egyre kevesebb víz áll rendelkezésre. A vízkészleteknek egyre jelentősebb geopolitikai szerepe van, és tapasztalható, hogy az országok közötti vízmegosztás és a vízhasználati jogok vitái egyre gyakoribbak. Az éghajlatváltozás által okozott extrém időjárási események, mint például az aszályok, az árvizek és a viharok, súlyosbítják a vízhiányt és a vízvesztéseket. Az Aral-tó vízszintje például a 20. század közepe óta több mint 90 százalékkal csökkent a túlzott öntözés és vízelvezetés miatt, s ez geopolitikai konfliktusokhoz is vezetett: Kazahsztán és Üzbegisztán között vízhasználati viták alakultak ki, mivel a tó kiszáradása hatással van a mezőgazdaságra és az ivóvízellátásra.

Kimerülő vízkészletek

Kovács Lajos felhívta a figyelmet: globálisan egyre gyakrabban tapasztalható, hogy a csapadékeloszlás szélsőségesse válik, ami azt jelenti, hogy a csapadék mennyisége és időtartama egyre jobban ingadozik. A tartós aszályok gyakoribbá válnak, és a vízhiányos területek mérete növekszik. Ez komoly kihívást jelent a mezőgazdaság, az ivóvízellátás és az ökoszisztémák számára.

E mellett a talajvízszint csökkenése (évente 2-5 cm) és a vízkészletek kimerülése további problémákat okozhat a vízellátásban és az ökoszisztémák stabilitásában. A gyorsuló árhullámok és az árvízi kockázatok növekedése a települések biztonságát fenyegeti és komoly infrastrukturális károkat okozhat. Hangsúlyozta, hogy Magyarországnak alig van olyan része, ahol ne lenne aszály, ez a jelenség az ország csaknem 80 százalékát érinti. E mellett olyan mértékben csökkent a talaj vízszintje, hogy az ásott kutak háromnegyedében eltűnt a víz.

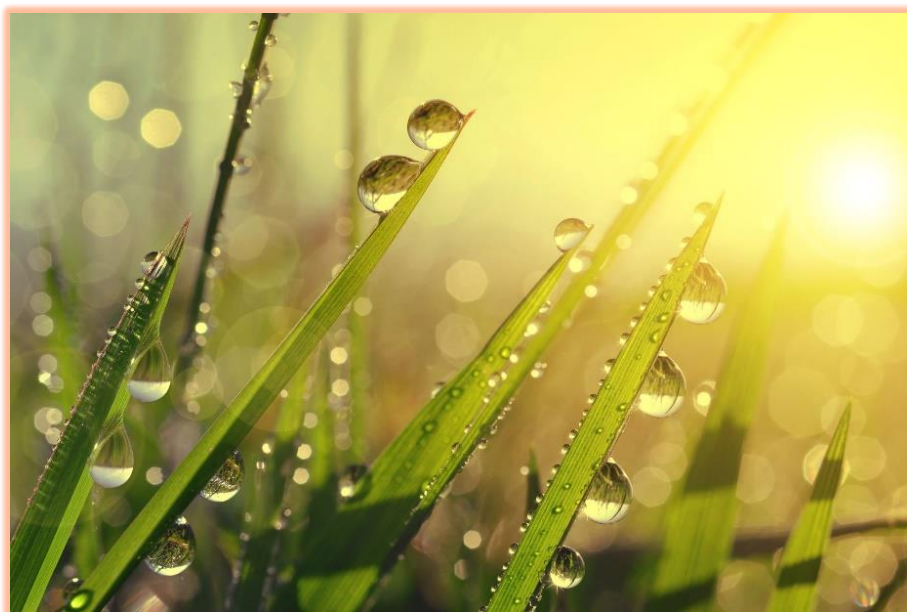
Jogszáabályi háttér

Hogyan reagál ezekre a kihívásokra az Európai Unió? A szakértő részletezte a különböző irányelveket, mint például a Green Deal-t, amely a klímaváltozás elleni küzdelmet és a környezetvédelmet helyezi előtérbe, kiemelve a fenntartható vízgazdálkodás jelentőségét. Az EU Víz Keretirányelve (2000/60/EK) a felszíni és felszín alatti vizek védelmét szabályozza, biztosítva a jó ökológiai állapotukat, míg az Árvízi Irányelv (2007/60/EK) az árvizek kockázatának csökkentését és a vízgazdálkodási intézkedések összehangolását célozza.

Ami hazánkat illeti, a szakember kiemelte a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terveket, amelyeket az EU Víz Keretirányelvnek megfelelően hoztak létre, ezek a vízgyűjtőkre vonatkozóan részletes vízgazdálkodási tervet biztosítanak. Az Országos Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv) a hazai vízgazdálkodás hosszú távú céljait és stratégiáit határozza meg, figyelembe véve a klímaváltozás hatásait. A Nemzeti Klímastratégia és a Fenntartható Vízgazdálkodási Programok a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást és a fenntartható vízgazdálkodást helyezik előtérbe.

Mintaprojekt

Az előadó az önkormányzatok általános klímabiztonsági kihívásai között említette, hogy olyan katasztrófák jelentek meg, amelyre egyelőre nincsenek felkészülve.



Ennek ellenére számos jó gyakorlatról is be tudott számolni: az olyan megoldások, mint az esővízgyűjtés és annak újrahasznosítása segít csökkenteni a csapadékvíz elvezetésére szolgáló csatornarendszer terhelését és javítani a vízhasznosítást.

A zöldtetők és a zöldfalak az épületeken csökkentik a felületi lefolyást, szabályozzák a hőmérsékletet és javítják a levegő minőségét. A Klímabarát Települések Szövetségének programjai közül kiemelte a

LIFE-MICACC-programot, amely öt magyarországi kistelepülés – Bática, Püspökszilágy, Rákócziújfalu, Ruzsa és Tiszatarján – részvételével kínál természetes vízmegtartó megoldásokat és célja az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási eseményekhez való alkalmazkodás, mint például az aszályok és árvizek kezelése.

Ruzsa településen a kombinált vízmegtartó intézkedés keretében a csatornaszakaszok kialakítása lehetővé teszi a település számára a belvíz megtartását és a beszivárgás elősegítését a talajvíz-tartalékok visszatöltéséhez. A helyben kibocsátott, öntözésre felhasználható szürke víz összegyűjtésére és felhasználására tavat alakítottak ki, amely modellként szolgál a Duna-Tisza köze és Európa más száraz területei számára a talajvíz-tartalékok visszatöltését célzó kombinált vízmegtartó intézkedéseken keresztül.

Akadályok

Tapasztalatai szerint hatalmas az igény a hasonló jellegű támogatásokra, ugyanis közel 300 település pályázott az alacsony támogatási összeg ellenére is. Ugyanakkor a szakember a vízügyi engedélyeztetési folyamattal kapcsolatos problémákról is szólt: szerinte nem a kivitelezés a hosszú, hanem az engedélyeztetés, valamint sok helyen körülményes olyan tervezőt találni, aki hajlandó természetalapú megoldásokkal dolgozni.

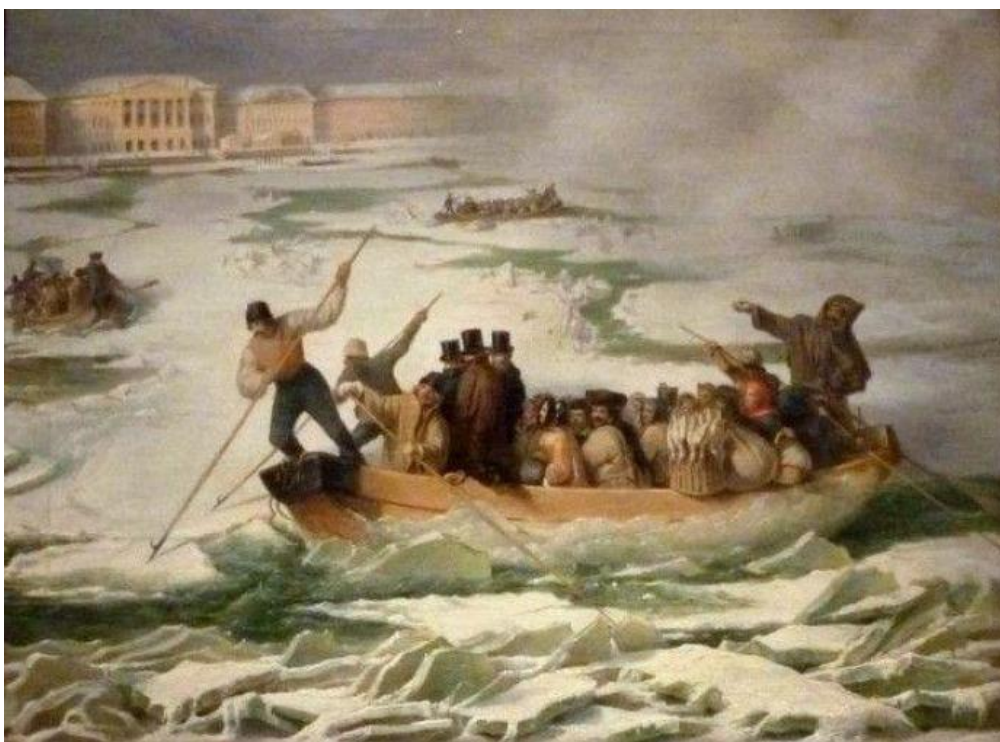
Kovács Lajos a jövő kihívásai között említette az aszályok és vízhiány fokozódását, csapadék csökkenését, a növekvő hőmérsékletet, a Duna és Tisza vízhozamának, valamint a talajvíz- és felszín alatti vízkészletek csökkenését. Szólt a belvizek és árvizek gyakoribbá válásáról is: a szélsőséges csapadék miatt gyakoribbak lesznek az árvizek, az elavult csatornahálózatok és víztározók miatt nő a villámárvizek veszélye, valamint a nemzetközi vízkonfliktusok lehetősége is növekszik.

Forrás: www.ludovika.hu (Nemzeti Közzolgálati Egyetem)

Időutazás a múltba – applikáció az 1838-as pesti jeges ár bemutatására

Az [IM-prepared](#) okostelefonos alkalmazás segítségével egyedi módon kaphatunk képet az 1838-as pesti jeges árról. Az alkalmazásban elérhető séta alapvető funkcionális és módszertani elemének kidolgozása során a fejlesztők felhasználták a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet ([HUN-REN SZTAKI](#)) és az NKE Víztudományi Kar Területi Vízgazdálkodási Tanszékének sok éves együttműködése során végzett közös munka számos eredményét is.

A [B-prepared](#) Horizon Europe projekt keretében létrehozott GPS-alapú, többnyelvű séta sok tartalmi és formai eleme még fejlesztés alatt áll. A virtuális időutazás közben a 19. századi jeges ár által érintett legfontosabb budapesti helyszínek tekinthetők meg. A projekthez kapcsolódva Keve Gábor tanszékvezető, egyetemi docens „Az 1838-as pesti jégárvíz nyomában” címmel tartott előadást március 6-án a bajai Bácskai Művelődési Központban.



A korabeli események és árvízi helyszínek bemutatása azért is különösen fontos, mert a Kárpát-medence földrajzi elhelyezkedéséből adódóan fokozottan ki van téve a szélsőséges hidrológiai helyzeteknek és az ebből eredő károknak (pl. árvíz, belvíz, aszály, jégkárók és vízminőségi problémák). A lakosság figyelmének felkeltése és az esetleges katasztrófhelyzetekre való felkészítése döntő jelentőséggel bír a vízkárok elleni védekezések alkalmával is. A B-prepared név, angol szójáték is ezt a célt szolgálja, azaz „Légy felkészült!”.

Útmutató az applikáció letöltéséhez [ITT](#)

Angol nyelvű beszámoló az applikációról [ITT](#)

Forrás: www.uni-nke.hu (Nemzeti Közzolgálati Egyetem)

Vidéken Székesfehérvár, Budapesten az V. kerület a legfejlettebb



Az Egyensúly Intézet 2020-ban jelentette meg politikai-gazdasági-társadalmi vízióját Magyarország 2030 – Jövőkép a magyaroknak címmel, amelyben kijelölte a gazdagabb és boldogabb Magyarország felé vezető út fő irányait. Ennek egyik alappillére a közösségek ereje: Magyarország csak úgy válhat sikeresebbé a következő évtizedekben, ha életerős, szabad és cselekvőképes kisközösségekre támaszkodhat. Az Egyensúly Intézet 2024-ben saját indexet dolgozott ki, amely önkormányzati ciklusokon átívelően teszi lehetővé a közösségek adottságainak és fejlődésének adataalapú értékelését, a települések, illetve a fővárosi kerületek egymáshoz viszonyított helyzetének nyomon követését.

A 2025-ös index legfontosabb megállapításai rávilágítanak a főváros relatív vonzerejének csökkenésére, a Balaton térségének erősödésére, valamint a települések közötti regionális különbségekre.

Az Egyensúly Intézet településindexe a települések társadalmi, gazdasági és infrastrukturális fejlettségének adataalapú értékelésére szolgál. Az index 53 indikátor alapján, összesen több mint 360.000 nyilvánosan hozzáférhető statisztikai adat felhasználásával készült. A Településindex nem élhetőséget, hanem a települések fejlettségét méri. Az index célja, hogy átlátható képet adjon a hazai települések fejlődési irányairól, valamint segítséget nyújtson a helyi és országos döntéshozóknak a célzott fejlesztési irányok kijelölésében.

A 2025-ös Településindex legjobban szereplő települései kategóriánként:	
Budapesti kerületek: 1. V. kerület – Belváros-Lipótváros 2. VI. kerület – Terézváros 3. I. kerület – Budavár	Kisvárosok és nagyobb községek (5001–15 000 fő): 1. Balatonfüred 2. Törökbálint 3. Balatonboglár
Megyeszékhelyek: 1. Székesfehérvár 2. Eger 3. Veszprém	Kistelepülések (5000 fő alatt): 1. Felcsút 2. Hévíz 3. Tihany
15 000 fő feletti városok: 1. Budaörs 2. Tata 3. Gödöllő	

Amennyiben kíváncsi saját lakóhelye eredményeire, minden adat és rangsor részletesen megtalálható a <https://telepulesindex.hu/> oldalon.

A településindex teljes riportja [ITT](#) elérhető.

Forrás: www.egyensulyintezet.hu (Egyensúly Intézet)

Emelik a falusi önkormányzati hivatali dolgozók bérét

Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter a Kormányinfón jelentette be, hogy a Kormány megemeli két lépcsőben a falusi önkormányzati dolgozók bérét. Előbb 2025. július elsejével, majd 2026. január elsejével számíthatnak fizetésemelésre a tízezer fő alatti települések hivatali dolgozói. A tárcavezető azzal indokolta a döntést, hogy ezeken a településeken, szemben a nagyobb önkormányzatokkal, nincs akkora mozgástér a fizetésemelés kigazdálkodására, ráadásul a legrosszabbul fizetettek is az ott dolgozók. Pedig ezeken a kisebb, pár száz vagy ezer lélekszámú településeken egy hivatali dolgozó nagyon sokféle feladatot lát el.

A tárcavezető ezenkívül azt is közölte, hogy a nemzetgazdasági miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy az állam megvásárolja a kihasználatlanul álló, korábbi takarékszövetkezeti épületeket, hogy azokat a későbbiekben az önkormányzatok tulajdonába adja, ezáltal lehetővé válik új közösségi terek kialakítása. Továbbá kiterjesztik a falugondnoki szolgálatot az 1500 fős településekig is, illetve szorgalmazzák a MOHU-nál, hogy minden kistelepülésre telepítsenek italpalack-visszaváltó automatákat.

Forrás: www.onkormanyzatiklub.hu

Bűn nélküli települések

Közzétették a listát a magyar településekről, ahol tavaly egyetlen bűncselekmény sem történt.

A Rendészeti Államtitkárság a [Facebookon](#) közzétette települések szerinti bontásban, hogy hol volt ismeretlen a bűn 2024-ben Magyarországon.

A poszt szerint 186 béke szigete, vagyis olyan település van hazánkban, ahol tavaly egyetlen bűncselekmény sem történt.

Településeink 5,9%-a viselhetné a makulátlan jelzőt. A vármegyét érintő lista legszeplőtelenebb címét Baranya bírja (42), a dobogó második fokára Zala került (33), Borsod-Abaúj-Zemplén a harmadik (27) – írták.

A teljes listát [ide kattintva](#) tudja megtekinteni.

Forrás: www.onkormanyzatiklub.hu

GYALOGLÓ HÍREK

[Együtt egy aktívabb, egészségesebb időskorért –
Mit tehet az önkormányzat?](#)



A rendszeres mozgás idős korban is csodákra képes: javítja az életminőséget, csökkenti az egészségügyi terheket, és erősíti a helyi közösségeket. Az önkormányzatok kulcsszerepet játszanak abban, hogy ezek a lehetőségek valóban elérhetővé és élvezetessé váljanak az idősök számára.

A Monspart Sarolta Egészséges Életmódért Alapítvány (MOSA) szakmai háttérrel, jó gyakorlatokkal és konkrét programokkal segíti a településeket az idősök mozgásra ösztönzésében. Például Jánoshidán, ahol Eszes Béla polgármester vezetésével az önkormányzat elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díjat – bizonyítva, hogy elhivatottsággal és közösségi összefogással komoly eredmények érhetők el.

A 2025. április 1-jén, Egerben tartott találkozónk is megmutatta, **mekkora erő rejlik az együttműködésben.** Dr. Juhász Attila, Felsőtárkány polgármestere és a résztvevő szakemberek, klubvezetők, valamint önkormányzati vezetők lelkesedése példaértékű volt.



Tekintse meg az eseményről készült videót:
<https://youtu.be/23mciVkEXRQ?si=QZE335cJQymhIYw8>



MOSA gyaloglóklub találkozója Egerben

A sikeres egri találkozó után már készülünk a következő eseményre: **2025.május 2-án Veszprémben tartunk Gyaloglóklub-találkozót és toborzót, ahol új klubalapításokhoz is szakmai támogatást nyújtunk.**

 Részletek: mosa.hu/veszpremi-gyaloglklub-talalkozo-es-toborzo

Ezúton is köszönjük minden településnek, amely részt vett a MOSA Országos Gyaloglóklubhálózat Monspart Sarolta emlékére szervezett emlékgyalogláson!

Ugye Önöknél is útra keltek az időssek? Ha még nem, itt az alkalom: országosan már 554 önállóan működő Gyaloglóklub aktív – bízunk benne, hogy az Önök településén is van.

Ha még nincs klubjuk, egy helyi idősklub vagy egy lelkes lokálpatrióta is elegendő lehet a kezdéshez. A MOSA minden szakmai segítséget megad a klubindításhoz!



**Monspart Sarolta,
az alapítvány névadója**

Mit tehet egy önkormányzat az időssek aktivitásáért?

- Támogatott programok: örömtánc, nyugdíjas torna, klubélet
- Gyaloglóklubok: közösségépítő, önszerveződő csoportok
- Generációkat összekötő események: családi napok, közös sport
- Elismerések: aktív időssek díjazása, helyi kihívások szervezése

- Közlekedési segítség: könnyített eljutás a programokra
- Egészségügyi partnerek: mozgás „receptre”, háziorvosok bevonása
- Mozgásbarát akadálymentes edzőeszközök
- közterek: parkok, kültéri

A sikerhez nem kellenek nagy források – csak elhatározás és együttműködés. Indítsanak saját mozgásprogramot a MOSA Alapítvány segítségével, és tegyünk együtt egy lépést egy egészségesebb időskor felé!

Készítette: Monspart Sarolta Egészséges Életmódért Alapítvány (www.mosa.hu:gyaloglo@mosa.hu)



ÁSZ HÍREK

A 2024. évi önkormányzati és nemzetiségi önkormányzati választásokat követő időszakban hozott egyes gazdasági döntések ellenőrzése

„Lezárult a 2024. évi önkormányzati és nemzetiségi önkormányzati választásokat követő időszakban hozott egyes gazdasági döntések ellenőrzése. A választásokat megelőzően az ÁSZ más szervekkel közös felhívással élt, amelyre figyelemmel egyes önkormányzatok úgy döntöttek, hogy az átmeneti időszakban tartózkodnak a kritikus döntésektől. Az ÁSZ most lezárt ellenőrzése széles körű monitoring tevékenységen, a gazdálkodási adatok szinte egyidejű elemzésén alapult. A kiválasztott 18 önkormányzatnál az ÁSZ számos szabálytalanságot állapított meg. A jogszabálysértő gyakorlat megszüntetése érdekében az ÁSZ hat önkormányzat polgármesteréhez figyelemfelhívó levéllel fordult, a polgármesterek 13 szabálytalansággal kapcsolatosan jelezték, hogy a megfelelő intézkedéseket megtették. **(Hírekben megjelent szöveg)** Ezt ki lehetne egészíteni az alábbiakkal.

A 2024. évben az újonnan megválasztott polgármesterek és képviselők csaknem négy hónappal az önkormányzati választás napját követően vették át az önkormányzatok irányítását. Az átmeneti időszakra vonatkozóan azonosított kockázatok alapján az ÁSZ ellenőrzése az önkormányzatok szabályszerű működésének és gazdálkodásának elősegítésére, a szabálytalanságok megelőzésére, illetve mielőbbi feltárására fókuszált. Az ÁSZ által működtetett monitoring eredményeként az ÁSZ 18 önkormányzatnál indított el számvevőszéki ellenőrzést, amelyek során az alábbi hiányosságokat tárta fel.

Az ellenőrzött önkormányzatok 27,8%-a – öt önkormányzat képviselő-testülete – **a leköszönő képviselő-testület tagjai – köztük a tanácsnok – részére szabálytalanul döntött jutalom kifizetéséről.** A jogszabályi előírások ellenére négy önkormányzat képviselő-testülete – a tiszteletdíjon kívül – az önkormányzati képviselők munkájának elismeréseként jutalmat, illetve egy önkormányzat képviselő-testülete a 2024. évre a polgármester és az alpolgármester részére nem időarányos összegű jutalmat állapított meg.

Az ellenőrzött 18 önkormányzat közül egy önkormányzat a törvényi előírások ellenére arról döntött, hogy a helyi iparüzési adóból származó többletbevételt az önkormányzati hivatal állományában foglalkoztatottak személyi juttatásai és az ahhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó finanszírozására fordítja. **Hat önkormányzat jegyzője az önkormányzat képviselő-testületének nem jelezte azt, hogy a meghozott döntés jogszabálysértő**, ezzel a jegyzők nem tettek eleget a jogszabályi kötelezettségüknek, amivel veszélyeztették az önkormányzatok szabályszerű működését.

Az ÁSZ kettő ellenőrzött önkormányzat esetében állapította meg, hogy a jegyző a jogszabályban foglaltak ellenére a képviselő-testületi ülésekről készült jegyzőkönyveket nem töltötte fel az előírt határidőn belül a Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás Modulon keresztül a vármegyei kormányhivatal számára, ezzel nem tett eleget a jogszabályban foglalt kötelezettségének és nem tette lehetővé, hogy a vármegyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárása keretében a helyi önkormányzat képviselő-testületének működése jogszerűségét biztosítsa. Kettő ellenőrzött önkormányzat az önkormányzati ingatlanok értékesítéséről szóló döntések vonatkozásában az eladási árakra vonatkozóan forgalmi értékbecslésekkel nem rendelkezett, így az eladási árak nem voltak alátámasztottak, ezzel **az ingatlanértékesítésekről szóló döntésekkel sérült a törvényben megfogalmazott, a nemzeti vagyonnal történő felelős gazdálkodás elve**.

Egy ellenőrzött önkormányzat a törvényi előírás ellenére az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályait rendeletben nem határozta meg. Egy másik ellenőrzött önkormányzatnál **az önkormányzati tulajdonú ingatlanokra vonatkozó elbirtoklások miatt nem volt biztosított a törvényben előírt, a nemzeti vagyonnal történő felelős, rendeltetésszerű gazdálkodás**. Egy önkormányzat vagyongazdálkodási szabályzata nem tartalmazta az önkormányzat valamennyi, a valóságban fellelhető ingatlanát, ennek következtében az önkormányzat tárgyi eszközökről vezetett nyilvántartása nem volt teljeskörű. A költségvetési beszámoló mérlege ingatlanokra vonatkozó adatai, illetve azoknak a leltárral való alátámasztottsága nem volt megfelelő. Mindez kockázatot jelent az önkormányzati vagyon megőrzésére, és a vagyonnal való átlátható és hatékony gazdálkodásra.

A feltárt hiányosság a mérleg valóságát nem befolyásolta. Az ellenőrzés előkészítő szakaszában kiadott közös közlemény és a polgármestereknek megküldött tájékoztató levél hatására a monitoring rendszerbe bevont önkormányzatok közül kilenc önkormányzat képviselő-testülete elhalasztotta az önkormányzatok jövőbeni működését befolyásoló döntéseit. Kettő ellenőrzött önkormányzatnál a gazdálkodási jogkörgyakorlás során nem tartották be a törvényi előírásokat, mivel a kötelezettségvállalást pénzügyi ellenjegyzés nem előzte meg, továbbá nem biztosították, hogy kifizetést elrendelni, csak utalványozás alapján lehet.

A hiányosságok rendszerszerű előfordulása kockázatot jelent a kifizetések szabályszerűségére, megalapozottságára, ezáltal az önkormányzatok gazdálkodására. Kettő ellenőrzött önkormányzat esetében a kiválasztott **gazdasági műveletek, események bizonylatokkal nem voltak alátámasztottak**, így nem volt igazolt, hogy ezek az önkormányzatok a költségvetési forrásokat a törvényben meghatározott feladataik ellátására használták fel. Egy ellenőrzött önkormányzat a törvényben előírt határidőben nem tett eleget a pénzeszközöket érintő gazdasági események, műveletek

bizonylati adatainak könyvekben való rögzítési kötelezettségének. A 2024. június - augusztus hónapokról elkészített időközi költségvetési jelentések tekintetében az önkormányzat adatszolgáltatását a Kincstár visszautasította, mivel az általa elrendelet javításokat, kiegészítéseket az önkormányzat nem megfelelően teljesítette.

A gazdasági események számviteli nyilvántartásokban történő késedelmes rögzítése miatt a gazdasági események nem voltak ellenőrizhetőek, illetve a gazdasági események nem megfelelő dokumentáltsága **kockázatot jelent az önkormányzat költségvetési gazdálkodására és az államháztartás információs rendszerébe történő havi adatszolgáltatások valós adattartalmára.** Kettő önkormányzat képviselő-testülete a jogszabályban foglaltak ellenére **az adósságrendezési eljárás alatt válságköltségvetést nem fogadott el.** Ezzel nem biztosították az adósságrendezés érdekében azt, hogy az önkormányzatok pénzügyileg megalapozottan működjenek. Kettő önkormányzat **a költségvetési támogatását a támogatás eredeti céljától eltérően más célra is igénybe vette,** a támogatások jogszabályellenes, nem rendeltetésszerű, illetve nem a projekt céljának megvalósítására történt felhasználásával veszélyeztették az önkormányzat gazdálkodásának biztonságát és a beruházások megvalósítását. Egy ellenőrzött önkormányzat esetében a belső szabályzatban foglaltak ellenére a közbeszerzési szakértő megbízására vonatkozó döntést a képviselő-testület késedelmesen, a feladat részbeni elvégzését követően hozta meg, mivel a közbeszerzési szakértő megbízásáról és a közbeszerzési szakértő által előkészített, közbeszerzési eljárást megindító felhívás kiírásáról egyidőben döntött.

Az ellenőrzött önkormányzatok 94,4%-ának – 17 önkormányzatnak – a közzétételre szolgáló honlapja nem volt alkalmas a törvény által elvárt cél – az elektronikusan közzétett adatok egyszerű és gyors elérhetőségének – megvalósítására. A közzétételi struktúra kialakításának és az adatok feltöltésének hiányában az ellenőrzött szervezetek nem biztosították a közérdekű adatok megismerhetőségét, a működés és a gazdálkodás átláthatóságát. Az ellenőrzés során feltárt jogszabálysértő gyakorlat megszüntetése érdekében **hat önkormányzat polgármesteréhez figyelemfelhívó levéllel fordult az ÁSZ.** A polgármesterek a figyelemfelhívó levélben foglalt, összesen 13 szabálytalansággal kapcsolatosan értesítették az ÁSZ elnökét arról, hogy a megfelelő intézkedéseket megtették.”

Részlet a jelentés Összefoglalás című fejezetéből.

A teljes jelentés elérhető az Állami Számvevőszék honlapján, illetve az alábbi linken közvetlenül is letölthető: <https://www.asz.hu/dokumentumok/25037.pdf>

Forrás: www.asz.hu

Az önkormányzatok ingatlangazdálkodási tevékenységének ellenőrzése

Az önkormányzatok ingatlangazdálkodási tevékenységének vizsgálatát célzó ellenőrzés-sorozat legújabb állomása Kunhegyes Város Önkormányzata volt. Az ellenőrzés célja az önkormányzat ingatlangazdálkodási, ingatlanhasznosítási tevékenységének szabályszerűségi és célszerűségi szempontok alapján történő értékelése volt.

Az ellenőrzés kiterjedt arra is, hogy az önkormányzat az ingatlangazdálkodási feladatai ellátása során figyelemmel volt-e a vagyon értékének megőrzésére, állagának fenntartására, állományának gyarapítására. A megállapítások alapján az ÁSZ a polgármester felé 3, a jegyző felé pedig 19 javaslatot fogalmazott meg.

A teljes jelentés elérhető az Állami Számvevőszék honlapján, illetve az alábbi linken közvetlenül is letölthető: <https://www.asz.hu/dokumentumok/25041.pdf>

Forrás: www.asz.hu

Ingtatlanadóztatást érintő jelentések

Az ÁSZ tv. (2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről) értelmében az ÁSZ feladatkörébe tartozik az önkormányzatok adóztatási tevékenységének ellenőrzése. A helyi adók az önkormányzatok saját, el nem vonható bevételeit képezik, így az önkormányzatok gazdasági önállósága szempontjából különös fontossággal bír, hogy a helyi adórendeleti szabályok összhangban álljanak a magasabb szintű jogszabályokkal, továbbá az önkormányzati adóhatósági tevékenység jogszerű, eredményes és hatékony legyen. Erre figyelemmel volt tárgya az ÁSZ ellenőrzéseinek egyes önkormányzatok adórendelet-alkotási tevékenysége és az adóhatósági feladatellátás is.

Az Állami Számvevőszék alábbi jelentései az érintett két önkormányzat ingatlanadóztatási tárgyú ellenőrzéseiről számol be:

- Balatonföldvár Város Önkormányzata
<https://www.asz.hu/dokumentumok/25021.pdf>
- Budakalász Város Önkormányzata
<https://www.asz.hu/dokumentumok/25020.pdf>

Forrás: www.asz.hu



FÓKUSZBAN AZ IKIR – HELYI KÖZSZOLGÁLTATÁS INFORMÁCIÓS RENDSZER

Sikeres értekezletek az IKIR Partnerségi Programban



Az IKIR Partnerségi Program egy úttörő kezdeményezés az önkormányzatok és a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati Államtitkárságán működő IKIR Kompetencia Központ között.

E Partnerségi Program keretén belül került megrendezésre **2025. február 18-án** a program második értekezlete, ahol az önkormányzatok tapasztalatot cserélhettek, kérdezhettek, és megismerhették az IKIR rendszer gyakorlati használatát.

Ezt követte **2025. április 9-én** a harmadik értekezlet, amely az önkormányzati feladatok ellátásához kapcsolódó egyedi riportok elkészítésének folyamatára fókuszált. Az értekezlet célja a résztvevők igényeire szabott egyedi riportok áttekintése, illetve az egyedi riportkészítés különböző lehetőségeinek bemutatása volt.

A Partnerségi Programban az önkormányzatok gyakorlati támogatást és szakmai segítséget kapnak az IKIR rendszer hatékonyabb használatához. A résztvevők nemcsak technikai tudásra tesznek szert, hanem hosszú távú együttműködéseket is kialakíthatnak más önkormányzatokkal és szakértőkkel.

Az értekezletek megfelelő platformoknak bizonyultak jó gyakorlatok megosztására, mivel az IKIR rendszer hatékony eszköz az önkormányzatok számára a stratégiai tervezésben és a közszolgáltatások fejlesztésében is. Ennek megfelelően a program második értekezletén bemutatásra került az, hogy hogyan segítette Pilisborosjenő önkormányzatának vezetését a döntéshozatalban az IKIR:

- Hulladékgazdálkodás fejlesztése: Az adatokból kiderült, hogy a szelektív hulladékgyűjtés tudatossága folyamatosan növekszik, így külön szemléletformáló kampányra nincs szükség.
- Szociális szolgáltatások optimalizálása: A házi segítségnyújtás ismertségét a környező településekkel összevetve egyértelművé vált, hogy a lakosság tisztában van az elérhető ellátással.
- Helyi gazdaság támogatása: A népszámlálási adatok alapján megállapítható volt, hogy a helyi munkahelyteremtés erősítése továbbra is kulcsfontosságú, és a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére is szükség van.

A döntéshozatal mellett a település fejlesztésében is segítséget nyújthat az IKIR. Íme, pár kulturális és egészségügyi példa szintén Pilisborosjenőre vonatkoztatva:

- Könyvtári szolgáltatás fejlesztése: Az IKIR adatai szerint a könyvtárhasználat más településeken magasabb, így szükség volt népszerűsítési intézkedésekre.
- Egészségügyi ellátás optimalizálása: A háziorvosi ellátás leterheltségének csökkentése érdekében új praxis alakult ki, az IKIR adatok alapján pedig igazolható volt, hogy ezzel sikerült jelentősen javítani az ellátás minőségét.

Az IKIR azonban nemcsak a döntéshozatalban, település-fejlesztésben, hanem a lakossági kapcsolattartásban és hosszú távú tervezésben is fontos szerepet játszhat. Az IKIR felmérés modulja lehetővé teszi kérdőívek összeállítását, így az önkormányzat közvetlenül kérdezheti meg a lakosokat a közszolgáltatásokról. Pilisborosjenőn állatmérgezések miatt egyes lakosok kamerarendszert javasoltak, ám az IKIR rendszerben fellelhető bűnözési statisztikák nem támasztották alá ennek a szükségességét – így adatvezérelt döntés születhetett.

Továbbá a környezettudatosság település szintű előremozdításáért is tehetünk az IKIR használatával: A rendszer adatai szerint a településen magas az internettel ellátott ingatlanok száma, ezért az önkormányzati újság online elérhetőségének népszerűsítése hatékonyabb megoldást kínál a hagyományos, papíralapú kiadványokkal szemben. Ez nemcsak a tájékoztatás gyorsaságát és elérhetőségét javítja, hanem hozzájárul a fenntarthatóság és a környezettudatosság erősítéséhez is.

Mindezen jó gyakorlatokból látszik, hogy az IKIR rendszer lehetőséget ad arra, hogy az önkormányzatok **valóban a helyi igények mentén**, megalapozott döntéseket hozzanak.

IKIR rendszer – felhasználói támogatás

Amennyiben a **rendszer használatával**, vagy az **IKIR-hez történő regisztrációval** kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@ktm.gov.hu email címen, vagy a **+3617951782**-es telefonszámon. Kollégáink a hét minden munkanapján várják hívásukat!

Készítette: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Önkormányzati Projektkoordinációs Főosztály



FIGYELMÉBE AJÁNLJUK

Válogatás a Lechner Tudásközpont anyagai közül

Fókuszban az InSAR.Hungary applikáció Magyarország műholdradar alapú mozgásvizsgálati rendszerének interaktív bemutatója

Már elérhető az interneten az InSAR.Hungary interaktív webes applikáció. Az első böngészhető magyarországi fejlesztésű és fenntartású műholdradar alapú mozgásvizsgálati rendszer szabad betekintést enged a 2015 és 2023 közötti időszámban Magyarország egész területére meghatározott, az InSAR és GNSS technológiák szinergiáját is kiaknázó, geodéziai mozgásvizsgálati eredmények deformációs-sebesség adataiba. Az idei Földmérők Világnapja konferencián Magyar Bálint kutató előadásában lehetőség volt mélyebben is belelátni az InSAR technológián alapuló, szabadon elérhető új alkalmazásba egy interaktív bemutató keretében.

A CIKK FOLYTATÁSA ELÉRHETŐ:

www.lechnerkozpont.hu

A EuroGeographics képviselői jártak a Lechnerben

A Lechner Tudásközpontba tettek látogatást március 11-én a nemzeti térképezés, kataszter és földügyi nyilvántartásért felelős állami intézményeket összefogó EuroGeographics képviselői, hogy megerősítsék az együttműködést. A térképészeti, kataszteri és földügyi hatóságokat magában foglaló EuroGeographics vezetősége a nemzetközi szövetség fenntartható jövőjének biztosítása érdekében tesz látogatást a tagszervezeteknél. Az elmúlt hetekben Sallie Payne Snell főtitkár és ügyvezető igazgató, valamint Patricia Sokacova tagsági és kommunikációs menedzser Montenegró, Bosznia-Hercegovina és Románia mellett Magyarországra, a Lechner Tudásközpontba is ellátogattak.

A CIKK FOLYTATÁSA ELÉRHETŐ:

www.lechnerkozpont.hu

Összeállította: Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Önkormányzati Főosztály



PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK

Virágos Magyarország verseny 2025



**VIRÁGOS
MAGYARORSZÁG**

Idén 32. alkalommal indítja útjára a Virágos Magyarország versenyt a Magyar Turisztikai Ügynökség leányvállalata, a Visit Hungary. A megmérettetésre önkormányzatok nevezhetnek. A kezdeményezés 1994 óta töretlen népszerűségnek örvend, évente több száz települést mozgat meg. A

hazai falvak és városok mellett az indulók közé várják Erdély, a Vajdaság és a Felvidék magyarlakta településeit is.

A verseny már régóta túlmutat a környezetszépítés ügyén. A zsűri az esztétikum mellett ugyanis kiemelten értékeli a fenntarthatóságot, a közösségi szerepvállalást és az innovációt is. Ezekben a nevezési kategóriákban számos minisztérium és szakmai szervezet díjaiért vetélkedhetnek a közösségek.

A Virágos Magyarország nem csupán egy megmérettetés, hanem egy közösségeket építő és jobbító mozgalom is, mely által a települések lakóinak életminősége jelentősen javulhat, a környezettudatos gondolkodás pedig a mindennapjaik szerves részévé válhat.

Tavaly közel 400 pályázat érkezett a verseny több mint 50 különböző díjkategóriájára – ez is bizonyítja, hogy hazánkban rengeteg a lakóhelyét szépíteni vágyó és a hatékony, fenntartható zöldfelület-gazdálkodás iránt elkötelezett közösség

„Idén kiemelten szeretnénk felhívni a figyelmet a Virágos Magyarország egyik legfontosabb küldetésére is, ez pedig a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás. Egyre inkább kulcsfontosságú lesz ugyanis az alkalmazkodás és az új kihívásokra való innovatív reagálás képessége, amelyben a kisközösségek valóságos motor szerepet tölthetnek be” – hangsúlyozta Borbás Marcsi, a verseny fővédnöke.

Az esztétikus és zöld településképp pedig nagyban hozzájárul falvaink és városaink turisztikai vonzerejének és gazdasági versenyképességének növeléséhez. A környezetszépítő verseny ráadásul az épített örökség megőrzéséhez és gyarapításához is hozzájárul.

A környezetszépítő versenyre idén is a www.viragosmagyarorszag.hu/telepules-regisztracio oldalon lehet jelentkezni az alábbi öt települési kategóriában:

- falu: 1000 főig,
- falu: 1000 fő fölött,
- város: 30 000 főig,
- város: 30 000 fő fölött,
- Budapest kerületei

Idén is számos tematikus díjért versenghetnek a közösségek, hogy bemutassák az elmúlt öt évben sikeresen megvalósított zöldfelület fejlesztéseiket, partnerségi programjaikat. A pályázatok elkészítését szintén a verseny honlapjának [tájékoztató anyagai](#) segítik.

A pályázatokat a következő témákban várják:

- Az év főtere
- Az év fasora
- Az év óvodakertje
- Virágzó közösség díj
- Az év zöld innovációja díj
- Virágos városi- és faluséták

A szervezőbizottság számára kiemelten fontos a kisközösségek összefogó ereje, a települések turisztikai vonzereje, a hatékony és fenntartható zöldfelület-gazdálkodás, valamint a helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése. Ezek a szempontok nagy súllyal esnek a latba a pályázatok elbírálásánál.

A felkészülési és bírálati időszakban országosan elismert kertész- és tájépítésmérnökök, várostervezők, környezetvédők és turisztikai szakértők adnak tanácsokat a pályázóknak. A zsűri személyesen érkezik majd a településekre a nyár folyamán.

A zsűrizési szempontok és azok súlya a bírálóban:

– a település zöldfelületeinek minősége (növényalkalmazás, burkolatok, utcabútorok, fenntartás tervezettsége, minősége)	50%
– környezetvédelem, fenntarthatóság, nevelés (környezeti elemek védelme, környezeti nevelés, klímatudatosság, fenntarthatóságot segítő tevékenységek)	15%
– közösségi részvétel a település zöldfelületeinek kialakításában (a lakosság, helyi közösségek, vállalkozások részvétele a közterületek szépítésében, helyi virágosítási verseny, közösségi tervezés, konzultáció)	15%
– turisztikai vonzerő, turistabarát környezetkialakítás (turisztikai attrakciók környezete, turisztikai tájékoztatás, vendégszeretet)	10%
– önkormányzat felkészültsége (szakmai felkészültség, tervszerűség, stratégiai gondolkodás színvonala, a zsűrizésre történő felkészülés és a zsűrizés menetének lebonyolítása)	10%

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2025. május 15.

A regisztráció és a részvétel díjmentes.

Jelentkezni az alábbi [linken](#) keresztül lehet:

A résztvevő települések, miután regisztráltak, az általuk megadott e-mail címre elektronikus jóváhagyó levelet kapnak. Az abban szereplő linkre kattintva juthatnak el a nevezési felületre, ahol benyújthatják pályázatukat. A településeknek jó minőségű digitális fényképekkel is készülniük kell, amelyek 1-5 MB közötti méretűek lehetnek.

További információ:

www.viragosmagyarorszag.hu;
[facebook.com/viragosmagyarorszag](https://www.facebook.com/viragosmagyarorszag);
<https://www.instagram.com/viragosmagyarorszag/>;
<https://www.youtube.com/@ViragosMagyarorszag>;
viragos@mtu.gov.hu

2025-ben ünnepli fennállásának 50. évfordulóját az Entente Florale Europe, Európa egyik legrangosabb tájépítészeti és környezetszépítő versenye. A jubileumi évben a tavalyihoz hasonlóan idén is hazánk tölti be a nemzetközi szervezet elnöki tisztségét. Magyarországot Nyíregyháza és Varsány képviseli majd az idei európai megmérettetésen, bemutatva a hazai zöld kezdeményezéseket, a környezettudatos és fenntartható életter kialakításában elért eredményeket a nemzetközi szinten is.

Forrás: VISIT HUNGARY Tourinform Koordinációs Iroda, Virágos Magyarország

Újra lehet pályázni az Idősbarát Önkormányzat Díjra

A pályázat idén 22. alkalommal jelenik meg annak érdekében, hogy a helyben élő idősök közérzetének, jóllétének javítása érdekében a kötelező feladatokon túl tartalmas programokat, kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó önkormányzatok elismerést kapjanak.

A pályázat beküldési határideje **2025. május 5.**

Az elismerés az aktív önkormányzati időspolitika megerősítését, az önkormányzatok idősökért vállalt cselekvő felelősségét és az idősügyi tevékenységek konkrét eredményeinek fejlesztését szolgálja.

A 2025. évi pályázati kiírás kiemelt figyelmet fordít azokra a többletfeladatokra, amelyekkel az önkormányzatok támogatják, kezdeményezésekkel segítik az idős korosztályt abban, hogy lépést tudjon tartani a digitalizációval. Ide tartozhatnak a digitális állampolgárság, egyéb ügyintézés támogatása, számítástechnikai, mobiltelefon-használati képzések, csalókkal, adathalászattal és lopással szembeni védekezés oktatása, online felületek használatának segítése.

A díj elnyerésével 1.500.000 forintos pénzjutalom jár, amelyet a nyertes önkormányzatok még idén megkapnak.

Az Idősbarát Önkormányzat Díj alapítása (2004.) óta eltelt években közel ezernégyszáz pályázat érkezett a felhívásra, és 170 település részesült eddig elismerésben.

A helyben hozott intézkedések elősegítették, hogy az időskorú lakosok a munkával töltött évek után megváltozott élethelyzetükben is megbecsült, értékes tagjai lehessenek közösségüknek és a társadalomnak.

A pályázati dokumentáció rövidesen elérhető a kormany.hu/dokumentumtar-ban.

Készítette: Kulturális és Innovációs Minisztérium, Gyermekügyi és Idősügyi Főosztály

Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj

A Falufejlesztési Társaság Kemény Bertalan tiszteletére, mint a Falufejlesztési Társaság megalapítója és a falugondnoki szolgálat létrehozója emlékének megőrzésére, „KEMÉNY BERTALAN FALUFEJLESZTÉSI DÍJ”-at alapított.

A díj alapításának célja, hogy erkölcsi elismerése legyen mindazon természetes személyeknek, országhatáron belül, illetve a Kárpát-medence területén, akik falugondnoki feladatukat *600 fő alatti lélekszámú településen és/vagy tanyás térségben* legalább 5 éve, kiemelkedő színvonalon végzik, valamint a vidék és falufejlesztés elkötelezettjeként, a vidék és falufejlesztés tekintetében, szűkebb környezetükben, vagy országos szinten kiemelkedő eredményeket értek el. A díjban részesülhet az a természetes személy – falugondnok, illetve a falu- és vidékfejlesztés során szűkebb vagy tágabb környezetében jelentős eredményeket elérő személy –, akit a szabályzatban foglaltak szerint a díjra jelöl a javaslattevő és érdemesnek tart a Díjbizottság.

A javaslatot a felhívás mellékletét képező adatlap felhasználásával és a megjelölt mellékletek becsatolásával kell benyújtani 2025. május 12. 12 óráig (beérkezési határidő) Alsómocsolád Község Önkormányzatának címére (7345 Alsómocsolád, Rákóczi utca 21.) küldött ajánlott küldeményként 1 db papír alapú és 1 db elektronikus (pl, CD WORD dokumentum) formátumú példányban, vagy elektronikus formában 1 db aláírt szkennelt és 1 db WORD formátumú mellékletként a balogh.aniko@alsomocsolad.hu címre. A borítékon vagy az elektronikus levél tárgyában kérjük, tüntessék fel „*Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj 2025*”.

Forrás: www.pafi.hu, www.onkormanyzatiklub.hu

A Minősített Könyvtár címre és a Könyvtári Minőségi Díjakra lehet pályázni

Minősített Könyvtár címre és a Könyvtári Minőségi Díjra nevezhetnek a könyvtárak - jelentette be a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára, a könyvtárosok világnapján a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (MNMKK) - Országos Széchényi Könyvtárban (OSZK).

Vincze Máté emlékeztetett arra, hogy a pályázati felhívások Réthelyi Miklós egykori nemzetierőforrás-miniszter kezdeményezésére jelentek meg először 2010-ben, azóta 78 Minősített Könyvtár címet és 11 Könyvtári Minőségi Díjat ítéltek oda 63 különböző intézménynek. A helyettes államtitkár szerint a könyvtárrendszernek aktív és felvállaló intézménynek kell lennie, e célból született meg a két pályázat.



Ismertetése szerint a Minősített Könyvtár címmel az aktív olvasásnépszerűsítést és közösség-szervezést példaszerűen működtető intézményeket ismerik el, míg a Könyvtári Minőségi Díjat az az érvényes Minősített Könyvtár címmel rendelkező intézmény nyerheti el, amely szakmai munkája során modellértékű szolgáltatásokat fejleszt és működtet. A helyettes államtitkár példaként említette a bababarátt Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárat, valamint a gyöngyösi Könyvtári hírmondó című kezdeményezést, amelynek keretében rappeléssel népszerűsítik az olvasást. Békéscsabán digitális labor jött létre a könyvtárban, ahol robotikával és a programozással ismerkedhetnek meg a gyerekek, Szekszárdon pedig a Zöldkönyvtári hálózat mozgalommá nőtte ki magát a fenntarthatóságot helyezve a középpontba. Emellett 2021-től rendszeres konferenciákon számolnak be a jó gyakorlatokról a könyvtári szakemberek - sorolta.

A közösségépítésben és az olvasásnépszerűsítésben a magyar a kormány a díjakon kívül a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer folyamatos megújításán dolgozik a kis könyvtárak esetében is. A Könyvtári kihívás programnak köszönhetően egyre többen olvasnak és egyre több dokumentumot, könyvet kölcsönöznek ki, emellett nőtt a beiratkozók száma is, van, ahol különösen sok 14 év aluli gyermek iratkozott be. A Könyvtári kihívásnak köszönhetően a magyarországi bibliotékák a határon túli könyvtárak felé is nyitottak: "a szárnyaik alá veszik" a külhoni magyar közösség könyvtárait is.

Vincze Máté kitért arra, hogy a pszichológusok és viselkedéskutatók szakmai konszenzusa szerint az a gyermek, aki sokat olvas, kreatív, okos, sikeres és boldog ember lesz. Az a felnőtt, aki sokat olvas, jobban kezeli a munkahelyi és a mindennapi stresszt, oldottabb és kiegyensúlyozottabb, alacsonyabb a vérnyomása, tovább él és szebb lesz az élete - hangsúlyozta. A helyettes államtitkár kiemelte: céljuk megerősíteni a könyvtárakat és a kulturális intézményeket, hogy azok olyan szolgáltatásokat nyújtsanak, hogy az emberek inkább a minőségi, élményszerű kapcsolódást válasszák.

Rózsa Dávid, az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója elmondta, hogy április 14-én ünnepeljük a könyvtárosok világnapját. A főigazgató szerint Magyarország olvasó, a könyveit és könyvkultúráját szerető nemzet. Rózsa Dávid kiemelte, hogy Magyarországon a könyvek iránti érdeklődés a könyvtári adatok szerint az elmúlt években folyamatosan emelkedett: hazánkban 1,5 millióan látogatják több-kevesebb rendszerességgel a könyvtárakat, és nagyjából 1,5 millió azoknak a száma is, akik könyvet vásárolnak.

Bajnok Tamara, a Könyvtári Intézet osztályvezetője elmondta: a könyvtárosok világnapjának célja, hogy felhívja a figyelmet a könyvtárosok munkájára és a könyvtárak értékeire. Ismertetése szerint a Minősített Könyvtár címet az a nyilvános könyvtár kaphatja meg, amely magas színvonalú szakmai munkáját a könyvtárhasználati jog érvényesülését, valamint a könyvtárhasználói elégedettség eredményeit figyelembe véve szervezi. A cím öt évig érvényes, új pályázat beadásával többször elnyerhető, az elnyerhető díj összege 500 ezer forint. A Könyvtári Minőségi Díjat érvényes Minősített Könyvtár címmel rendelkező könyvtár nyerheti el, amely a szakmai munkája során modellértékű szolgáltatásokat fejleszt és működtet.

A díjra a Minősített Könyvtár cím érvényességi ideje alatt egy alkalommal lehet pályázni. Az elismerés nem évül el, és megújított címmel, új szolgáltatásokkal többször elnyerhető. A díj megszerzéséhez két innovációt kell bemutatni, az elnyerhető díj összege 2 millió forint. **A pályázati adatlap feltöltési határideje: április 30. 12 óra, míg a szakmai beszámoló és az önértékelés benyújtásának határideje május 30. 12 óra** - közölte Bajnok Tamara.

Forrás: www.kormany.hu (Kulturális és Innovációs Minisztérium)

Megjelent a Magyar Falu Program legújabb pályázata útépitések támogatására

Május 23-tól akár 45 millió forint támogatás igényelhető az „Út, híd, járda építése/felújítása, gyalogos-átkelőhely kialakítása, fejlesztése” című pályázat keretében.

A felhívás célja a Magyar Falu Program megvalósítása kapcsán a vidéki települések népességmegtartó és népességnövelő erejének fokozása, valamint a településen élők életminőségének javítása. Ezen céllal összhangban az alprogram vonatkozásában cél a vidéki térségek közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése, ezáltal a településkép, az alapvető szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása.

A pályázati kiírásra pályázatot nyújthatnak be:

- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 321) esetén: azok a települések, ahol az állandó lakosságszám 5000 fő, vagy ez alatti, a 2024. január 1. napján a személyiadat- és lakcímnyilvántartásért felelős miniszter által vezetett minisztérium által kezelt adatok alapján.

Önállóan támogatható tevékenységek:

- 1/1 tulajdoni hányad szerint önkormányzati tulajdonban lévő vagy állami tulajdonban és nemzeti park vagyongazdálkodásában lévő belterületi és/vagy külterületi utak építése, ezen belül utak kialakítása, átépítése, felújítása vagy korszerűsítése és a pályázat 8. számú melléklete szerinti műszaki tartalmú portalanítása;
- 1/1 tulajdoni hányad szerint önkormányzati tulajdonban lévő belterületi és/vagy külterületi hidak építése, felújítása, korszerűsítése;
- 1/1 tulajdoni hányad szerint önkormányzati tulajdonban lévő belterületi és/vagy külterületi ingatlanon új, szilárd burkolatú, bárki által korlátozás nélkül használható közterületi járda építésének támogatása (anyag - például: térkő, zsaluanyag, stb. - és munkadíj);
- az önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonában lévő ingatlanokon elhelyezkedő, bárki által korlátozás nélkül használható közterületi járda javítása, felújítása (anyag és munkadíj);
- 1/1 tulajdoni hányad szerint önkormányzati tulajdonban vagy a Magyar Állam tulajdonában lévő belterületi utakon gyalogos-átkelőhely(ek) kialakítása, fejlesztése.

Egy pályázó kizárólag egy pályázatot nyújthat be a pályázati kiírás keretében. A pályázó kizárólag egy önállóan támogatható tevékenységre igényelhet támogatást. Több önkormányzat nem nyújthat be együttesen pályázatot.

A meglévő gyalogos-átkelőhely fejlesztése keretében, olyan tevékenység támogatható, amely által magasabb műszaki minőség jön létre. A meglévő gyalogos-átkelőhely megújítása, karbantartási és üzemeltetési feladatok közé sorolható felújítása, önmagában nem minősül fejlesztésnek, és a pályázati kiírás keretében nem támogatható.

A Magyar Falu Program keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő, legfeljebb 100%-os támogatási intenzitású előfinanszírozott hazai támogatásnak minősül. A támogatás folyósításának nem feltétele saját forrás biztosítása/rendelkezésre állása.

A projekt során igényelhető legmagasabb támogatási összeg:

- Út, híd építése/felújítása esetén 45 000 000 forint
- Járda építése/felújítása esetén 10 000 000 forint
- Egyszerű (építési engedélyhez nem kötött tevékenységgel kialakítható) gyalogos-átkelőhely(ek) kialakítása, fejlesztése esetén 5 000 000 forint
- Építési engedélyhez kötött tevékenységet tartalmazó gyalogos-átkelőhely(ek) kialakítása, fejlesztése esetén 10 000 000 forint

A pályázatok benyújtására az alábbi időszakban van lehetőség:

- **2025. május 23. – 2025. június 23.**

A felhívás [itt](#) érhető el.

Forrás: www.magyarfaluprogram.hu (Agrárminisztérium)

Idén is pályázhatnak az önkormányzati tűzoltóságok

A központi költségvetés idén is támogatást biztosít az önkormányzati tűzoltóságok fejlesztésére, a rendelkezésre álló 225 millió forint felosztására pályázatot írt ki a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2025-ben is folytatódhat az önkormányzati tűzoltóságok fejlesztése, támogatásban részesülhet a Magyarországon működő hatvan önkormányzati tűzoltóság.



Tűzoltóságokként maximálisan 3,9 millió forintra lehet pályázni, egyebek mellett EDR rádiókra, tűzoltóvédő- és technikai eszköz beszerzésére, egyéb eszköz beszerzésére, gépjárműfecskendő és tűzoltótechnikai eszköz felújítására, javításra, szertárépítésre és felújításra.

A pályázati dokumentációkat az önkormányzati tűzoltóságoknak **május 7-ig** kell eljuttatniuk ahhoz a hivatásos tűzoltósághoz, amellyel együttműködési megállapodást kötöttek. **A beérkezett pályázatok elbírálása legkésőbb június 18-ig megtörténik.**

Kapcsolódó dokumentumok:

- [1: Melléklet Pályázati adatlapok 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [2. Melléklet: Csatolandó dokumentumok 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [3. Melléklet: Nyilatkozatok 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [4. Melléklet: Nyilatkozat alkatrészhez 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [5a. Melléklet: Nyilatkozat gépjármű technikai eszköz használatról 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [5b. Melléklet: Nyilatkozat ingatlan használatról 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [6. Melléklet: Nyilatkozat szertárhoz 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [7. Melléklet: Előfinanszírozás kérelem 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [8. Melléklet: Fontossági sorrend 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [9. Melléklet: Felhatalmazó levél 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [10. Melléklet: Számlaösszesítő 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)
- [Pályázati kiírás 2025 ÖTP \(2025.04.08.\)](#)

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu (Belügyminisztérium, Országos
Katasztrófavédelmi Főigazgatóság)

Idén is hétszázmillió forint jut az önkéntesek támogatására

A központi költségvetésben az elmúlt évekhez hasonlóan idén is hétszázmillió forint áll rendelkezésre az önkéntes tűzoltó egyesületek és az önkéntes mentőszervezetek támogatására.

Ebből az összegből hatszázmillió forint az önkéntes tűzoltó egyesületek, százmillió pedig a mentőszervezetek fejlesztésére fordítható. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság a Magyar Tűzoltó Szövetség közreműködésével közösen pályázatot írt ki, a hivatásos tűzoltósággal együttműködési megállapodással rendelkező tűzoltó egyesületeknek **május 7-ig** kell eljuttatniuk pályázati anyagukat az illetékes tűzoltóságra.

A pályázati lehetőség évről évre segíti az egyesületek fejlődését, jelentős szerepet játszik abban, hogy folyamatosan erősödni tud az együttműködés a hivatásos és az önkéntes szervezetek között. A tűzoltó egyesületek 2024-ben több mint 9 ezer 500 káreseménynél támogatták a katasztrófavédelmi szervek munkáját.

Pályázni hagyományosan tűzoltási, műszaki mentési, ifjúságnevelési és hagyományörzési tevékenységhez kapcsolódó működési és felhalmozási költségek finanszírozására, műszaki, technikai és informatikai fejlesztésre, valamint az önkéntesek oktatásának támogatására lehet.

Támogatás nyerhető EDR rádiókra, tűzoltóvédő- és technikai eszköz beszerzésére, egyéb eszköz beszerzésére, gépjármű és tűzoltótechnikai eszköz felújítására, javítására, valamint szertárépítésre és felújításra. Egy egyesület csak egy pályázatot nyújthat be, az elnyerhető összeg kategóriánként eltérő.

A pályázati dokumentációkat az önkéntes tűzoltó egyesületeknek május 7-ig kell eljuttatniuk ahhoz a hivatásos tűzoltósághoz, amellyel az egyesületnek együttműködési megállapodása van. **A beérkezett pályázatok elbírálása legkésőbb június 30-ig megtörténik.**

Kapcsolódó dokumentumok:

1. Melléklet: Pályázati adatlapok 2025 ÖTE (2025.04.08.)
2. Melléklet: Csatolandó dokumentumok 2025 ÖTE (2025.04.08.)
3. Melléklet: Nyilatkozatok 2025 ÖTE (2025.04.08.)
4. Melléklet: Nyilatkozat alkatrészhez 2025 ÖTE (2025.04.08.)
- 5a. Melléklet: Nyilatkozat gépjármű eszköz használatáról 2025 ÖTE (2025.04.08.)
- 5b. Melléklet: Nyilatkozat ingatlan használatáról 2025 ÖTE (2025.04.08.)
6. Melléklet: Nyilatkozat szertárhoz 2025 ÖTE (2025.04.08.)
7. Melléklet: Előfinanszírozási kérelem 2025 ÖTE (2025.04.08.)
8. Melléklet: Fontossági sorrend 2025 ÖTE (2025.04.08.)
9. Melléklet: Felhatalmazó levél 2025 ÖTE (2025.04.08.)
10. Melléklet: Számlaösszesítő 2025 (2025.04.08.)
11. Melléklet: C jogosítvány szerződésminta (2025.04.08.)
- Pályázati kiírás 2025 ÖTE (2025.04.08.)

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu
Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

(Belügyminisztérium,

Országos

Az önkéntes mentőszervezetek is újra pályázhatnak

Hazánkban az önkéntes mentőszervezetek a nemzeti katasztrófakockázat-értékelésben azonosított különféle kockázatok kezelésére vállalnak feladatot saját településük, valamint az ország más részein lévő települések védelme érdekében.

A katasztrófavédelemmel kötött együttműködési megállapodás alapján bárhol bevethetőek, egyebek mellett a mobilitásuk folyamatos fejlesztésének köszönhetően.

A katasztrófavédelemmel együttműködő hazai önkéntes mentőszervezetek tagjai olyan állampolgárok, akik rendkívüli helyzetekben is a közösség szolgálatában állnak, különböző speciális képességeikkel akár életet is mentenek. Az önkéntes mentőszervezetek hatékonyan és gyorsan tudnak reagálni veszélyhelyzetekre, és speciális felkészültségük alapján kiegészítik a hivatásos erők munkáját. Az önkéntesek általában helyi közösségekből érkeznek, ennek köszönhetően jól ismerik annak sajátosságait, és képesek gyorsan és hatékonyan segíteni.

Az önkéntesek szabadidejüket és energiájukat szentelik a közösségnek, munkájuk komoly értéket képvisel. A katasztrófavédelem évente meghirdetett pályázatával igyekszik munkájukat támogatni. Az önkéntes mentőszervezetek a katasztrófavédelem Nemzeti Minősítési Rendszerében különböző szakterületekre – például keresőkutyás és búvártevékenységre, kötéltechnikai mentésre, városi kutató és mentő képességekre – szerezhettek nemzeti minősítést, így vehetnek részt a katasztrófák elleni védekezésben.

2012 óta az önkéntes mentőszervezetek alkalmazásának száma megtízszereződött, részt vettek a törökországi földrengést követő mentésben, a szabolcsi viharkárok felszámolásában, a dunai árvízi védekezésben és számos más kiemelt káresemény kezelésében.

A katasztrófavédelem idei pályázata a központi költségvetésből a tavalyihoz hasonló feltételekkel száz millió forint forrást biztosít a mentőszervezetek működési költségeire. A mentőszervezetek a kiírást követő huszonöt napon belül, **május 2-ig** nyújthatják be pályázatukat az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltséghez. **A pályázatok elbírálása június 21-ig megtörténik.**



Fotó: Szőke Péter BM OKF

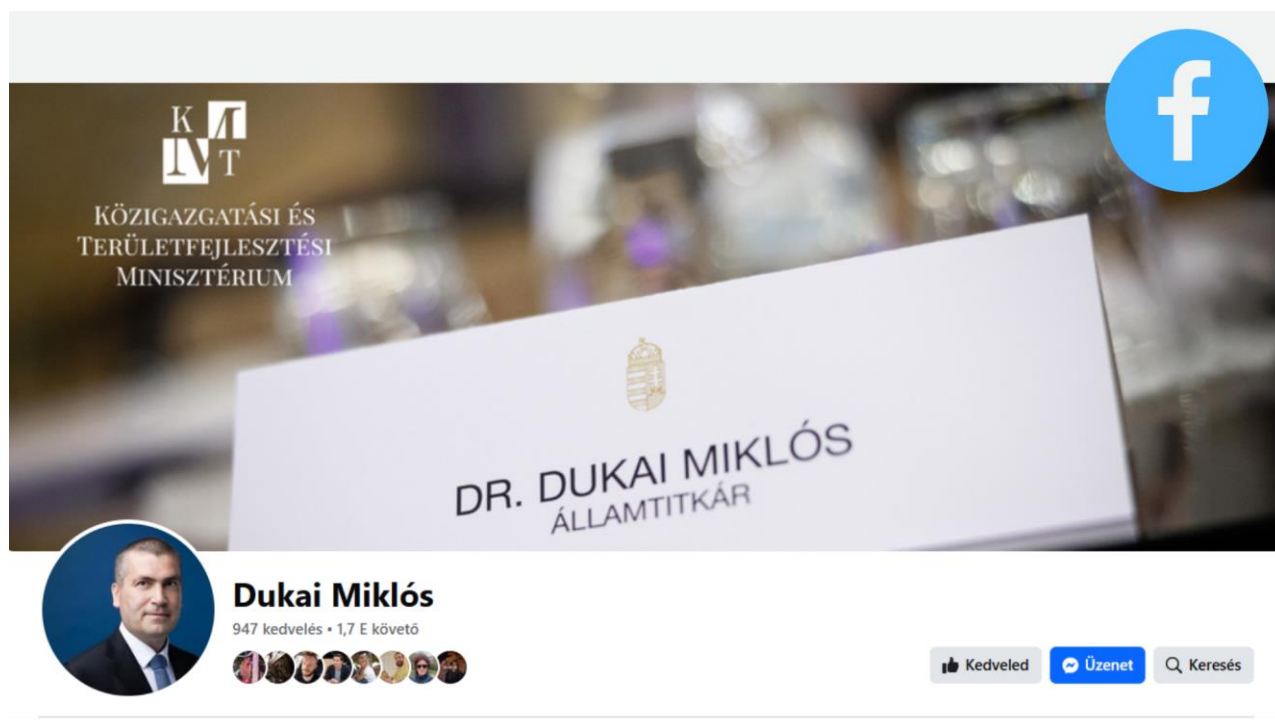
Kapcsolódó dokumentumok:

1. Melléklet (2025.04.08.)
2. Melléklet: Csatolandó dokumentumok (2025.04.08.)
3. Melléklet: Pályázó nyilatkozata (2025.04.08.)
4. Melléklet: Szakmai indokolás (2025.04.08.)
5. Melléklet: Vármegyei igazgató szakmai vélemény (2025.04.08.)
6. Melléklet: Kérelem előfinanszírozás biztosításhoz (2025.04.08.)
7. Melléklet: Felhatalmazó levél (2025.04.08.)
8. Melléklet: Nyilatkozat alkatrészhez (2025.04.08.)
9. Melléklet: Számlaösszesítő (2025.04.08.)
10. Melléklet: Nyilatkozat elektronikus számlához (2025.04.08.)
- ÖMSZ pályázati kiírás 2025 (2025.04.08.)

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu
Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

(Belügyminisztérium,

Országos



AZ ÖNKORMÁNYZATI HÍRLEVÉL KIADÁSÁÉRT FELEL:

Dr. Bekényi József
Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium,
Önkormányzati Főosztály

SZERKESZTÉSÉRT FELEL:

Szendi-Stenger Hajnalka
Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium,
Önkormányzati Főosztály

SZERKESZTI:

az Önkormányzati Hírlevél szerkesztőbizottsága

ELÉRHETŐSÉGEK:

DR. DUKAI MIKLÓS ÖNKORMÁNYZATI ÁLLAMTITKÁR ÚR HIVATALOS
FACEBOOK OLDALA:



https://www.facebook.com/dukai.miklos.hivatalos/about_contact_and_basic_info

SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME:

Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium,
Önkormányzati Főosztály
1358 Budapest, Pf. 19.



E-MAILCÍM:

onkormanyzati_hirlevel@ktm.gov.hu



TELEFON:

+36 1 795 1839

INGYENES, ELEKTRONIKUS FOLYÓIRATUNK ELÉRHETŐSÉGEINKEN IGÉNYELHETŐ.